

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידיית

להיות חברון

ראיון עם
הרב אתרוג,
ראש ישיבת
שבי חברון

אלף
גלגולים
לא הצליחו
לנתק את
יוני עטיה
ממערת
המכפלה /
כתבה

ריקודים, תופים ובכי קורע לב בלוויה הכי
הפוכה שנראתה כאן לאחרונה

צבי יחזקאלי

אל תתנו לעכבישים בבנק
להנות מהכסף שלכם

משקיעים
באמונה
מקום בטוח לבני אדם

לפרטים חייגו 072-395-1096

**1,000 ספרי חסידות
במחירים של פעם בשנה!**

התורה פנוי קטנה
דמשק אליעזר
קאפרינא

מכון תורה ודעת
סלונים

דניספרים
לולייט טייטל

ספרים
מכון תורה ודעת

מסילות
אור

מכון תורה ודעת

מכון
אמ"ק

ספרי
אברמוביץ

הברענין

מכון תורה ודעת

מכון תורה ודעת

מכון איתן
אורות

מכון
טרעטין

מכון שמואל צדיקים
מכון שמואל צדיקים

מרכז לחקר החסידות
**היכל
מנחם**

מכון תורה ודעת

מכון תורה ודעת

מכון תורה ודעת

מלכות
הכתרה

מכון תורה ודעת

מעיינותיך

קולמוז
מכון תורה ודעת

ספריית בית אל

מכון תורה ודעת

מכון תורה ודעת

יריד הספרים

מכון תורה ודעת

מכון תורה ודעת

מכון תורה ודעת

מכון תורה ודעת

יריד
ספרי החסידות
י"ט כסלו תשפ"ב
בנייני האומה ירושלים

4 ספרים ב-
100 ₪

3 ספרים ב-
100 ₪

גברים מוצאי שבת ט"ז בכסלו | יום ראשון י"ז בכסלו | יום שני י"ח בכסלו
נשים יום שלישי י"ט בכסלו | יום רביעי כ' בכסלו
שעות פעילות: 11:00 בבוקר ועד 01:00 בלילה | מוצ"ש החל מהשעה 20:00

יריד החסידות
מפארת משה - נר אברהם יצחק

ספר
אור החיים
מרכז הספר היהודי הגדול בעולם
ISRAEL | U.S.A | EUROPE

מכון תורה ודעת

מכון תורה ודעת

מכון תורה ודעת

אחרי שנתיים בארץ ציה, הנפש חשה צמאון אדיר

שבוע אחרון למחירים מוזלים

ציה מדי

כשהנשמה מתגעגעת

מפיק מוזיקלי: נאור כרמי
במאי: יעקב אסרף

בואו להתרגש ולשיר יחד מכל הלב עם **אביתר בנאי** **ברי סחרוף** **אברהם פריד** **ישי ריבו**

גברים: ימים א'-ב' | י"ז-י"ח כסלו 21-22.11.21 | נשים: ימים ג'-ד' | י"ט-כ' כסלו 23-24.11.21

הפקת הענק בבנייני האומה | לרכישת כרטיסים: 03.313.7474 | www.tzama.co.il

בואי לרומם את הנשמה לכל השנה!

ניהול מוזיקלי:
מיטל ברכה קרני
ולהקתה
מנחה:
סיון רהב מאיר

בשיח
הרבנית
ימימה מזרחי
ברכה שילת
חנה כהן אלורו

בניגון
לאה שבת
יובל דיין
רוחמה בן יוסף
נחמי רובין

ואני אבטח בך!

התוועדות נשית
סוחפת ומרגשת

יום שלישי י"ט כסלו | 19:00 בנייני האומה, אולם תצוגות

כניסה 45 ₪ פרטים והרשמה באתר tzama.co.il

תניא
למורח וללב

תמיד השתוקקת להכיר את ספר התניא
אבל קשה לך לבוא לשיעורים ולמבחנים?

השנה הלימוד והמבחנים מגיעים אליך!

מלגה על כל מבחן
(ללא התחייבות
למסלול מלא)

המבחנים מתקיימים
באתר לב לדעת
ובטלפון

שו"ת רבנים
זמין כל יום

שיעורים חדשים לסיכום
העמקה בוידאו ובאודיו
שישלחו מידי שבוע
לנרשמים

ספרי לימוד של התוכנית
על פי שיעורי
החוזר הרב יואל כהן זצ"ל,
שאלות חזרה וסיכומים

רישום

הרישום מתבצע דרך הנציגים בישיבות או בטלפון המשרד
של לב לדעת.

הרישום חינם, בעת הרישום ניתן לרכוש את 2 הכרכים של
ספרי הלימוד במחיר של 40 ₪

המבחנים

המבחנים יתקיימו אונליין באתר לב לדעת ובטלפון

מלגות לכל מבחן

מציון 75% ומעלה 200 ₪ מציון 85% ומעלה 300 ₪

בנוסף: מלגה נוספת בסך 200 ₪ תינתן לנבחנים
בשלושת המבחנים בלקוטי אמרים

המלגות יחולקו בכרטיסי לב לדעת וניתנות למימוש בחנויות
הספרים והמזון הבאות:

אוסר עד | יפה נוף - פלדהיים | ספריית בית אל | דברי שיר
יריד החסידות י"ש כסלו בבנייני האומה

תכנית לימוד תשפ"ב

שלושה מבחנים בלקוטי אמרים - ספר של ביונים

מבחן	חומר הלימוד	זמן הלימוד
סוף חודש טבת	לקוטי אמרים א-יז	חשון - טבת
סוף חודש אדר ב'	לקוטי אמרים יח-לד	שבט - אדר ב'
תחילת חודש אב	לקוטי אמרים לה-נ	אייר - תמוז

פרטי התכנית

ההשתתפות בתוכניות הלימוד פתוחה לכולם,
למעט מי שנבחן בעבר בהצלחה על החומר
בתוכניות לב לדעת.

ניתן להירשם לכל המסלול או לאחד מהמבחנים.

מייל: lladaat@gmail.com

לפרטים ויצירת קשר: 072-2219050
מענה אנושי בשלוחה 5
בימים א-ה, בין השעות 13:00-15:30

שו"ת עם רבני 'לב לדעת': 072-2219050
שלוחה 2, בימים א-ה
בין השעות 13:30-15:30, 21:30-23:00

שירות עם שליחות 5

יריד חשיפה לשירות הלאומי-אזרחי

כ"ו-כ"ז בחשוון
1-2.11.21

בנייני האומה ירושלים

9:00 - 12:30 יריד דוכנים ענק
לשירות הלאומי

11:00 - 12:30 הרצאות מעוררות השראה

12:30 - 13:15 ארוחת צהרים מפנקת

13:15 - 15:00 מיצג סיכום והופעה מלאה

בהשתתפות:

מר ראובן פינסקי מנכ"ל רשות השירות הלאומי אזרחי

גב' שוש נגר מ"מ ראש מנהל החמ"ד

← הכניסה בהצגת תו ירוק

נתן
גושן

הרשמה אצל
הרכזות החברתיות

שירות לאומי

שירות עם שליחות

והברכה והכי יפה לשאפשר את אמיליה, והאיכות והכי
יפה לשאפשר לאלות באיטיות של אדם, זה שרואו יפיו
מבין דבר מתוך דבר.

שיחת
חברים

עם מיכי יוספי

דבר מתוך דבר

אדם שיש לו הרחבת מבט איך אפשר לסייע עוד יותר לטובת הזולת, ואיך אפשר להעניק לו צורך עמוק יותר שיש לו, גם אם הוא לא ביקש אותו במפורש, זהו השידוך המתאים. אליעזר, שלו עצמו הייתה התכונה של 'מבין דבר מתוך דבר', מבקש סימן כזה שיפגיש אותו עם בחורה שמבינה דבר מתוך דבר. מי שתענה לבקשה גם מעבר למה

שנאמר במילים, היא השידוך הראוי ליצחק. ואכן רבקה הוכיחה שיש בה את מתנת ה' הזאת.

תנסו את זה בבית

האמת היא שיש לנו כאן כלי נפלא מאוד, איך לזהות איכות של בן אדם שכדאי להתחבר אליו. לצער הלב יש אפשרות לקחת את האיכות הזאת לכיוון שלילי - אם למשל פניית לאדם אחר והוא לא שמע אותך, וכנראה היה טרוד בעניין אחר, אתה עלול להבין דבר מתוך דבר, ולהגיע למסקנה המוטעית שהוא נגדך. יכול להיות חלילה גם מבין דבר מתוך דבר, שחושב מחשבות עולל. אז כשמאמצים את התכונה של 'מבין דבר מתוך דבר', כלל ברזל שלה צריך להיות שהיא לוקחת אותך רק לכיוון חיובי. אם היא לוקחת אותך למקומות שליליים, ואתה מתחיל לפתח מחשבות - שאחרי פגישה עם קצת לא-טוב כנראה שבהמשך יש עוד הרבה לא-טוב - אז הבנת לא נכון. במקרה כזה, במקום להיות בשליחותו של הטוב, אתה הופך לשליח של עולם הדמיונות. לעומת זאת, 'מבין דבר מתוך דבר' חיובי, שהיא העבודה הגדולה של השליח האמיתי, הוא מגדיל ומעמיק את הטוב. אם קורה לך משהו מעט-טוב, תבין שיש לפניך עוד הרבה יותר טוב. כשהמשלח ביקש ממך לעשות דבר קטן, תתבונן קדימה, ותבין איך אפשר להרחיב עוד ועוד את הנתנה.

גם רבי נחמן משתמש בביטוי של 'מבין דבר מתוך דבר', כמעלה גדולה. בספור המעשה על בן מלך וכן שפחה שהתחלפו, המפתח שמוביל בסופו של דבר את בן המלך האמיתי חזרה למלכותו, היא התכונה הזאת. אחרי שנים ארוכות בהן הוא נזרק מכס הממלכה ונודד בכל העולם, כאשר הוא קונה את המידה הזאת, הוא חוזר להיות מלך.

לכבוד כינוס השלוחים, אנחנו יכולים גם להתחזק ולהבין ששליח אמיתי מבין דבר מתוך דבר. כל אחד מאתנו, בשליחות שלו בעולם, מוזמן להעמיק ולהבין הרבה יותר ממה שנאמר לו לעשות, ולהגדיל את הטוב עוד ועוד. ממעט הכוחות הטובים שיש לנו בגלוי נבין דבר מתוך דבר, שיש לנו עוד הרבה יותר כוחות, לאין ערוך. על הדרך, הרווחנו גם טיפ למציאת שידוך טוב. כל מי שמחפש או מתלבט, יכול לנסות לראות אם למועמד או למועמדת בצד השני יש את האיכות של הבנת דבר מתוך דבר. בווגיות יש שימוש משמעותי בעניין הזה - כשבן או בת הזוג מבקש משהו, זה הזמן להבין דבר מתוך דבר, ולהוסיף ולעשות יותר משנאמר בבקשה הראשונית. לא מתוך הגומה, אבל כן מתוך הבנה פנימית נכונה. לחיים!

שלום חברים! אני לא בטוח שאתם מעודכנים, אז הנה לכם הידיעה, שהשבוע מתקיים כינוס השלוחים העולמי של חסידי חב"ד בניו יורק. האמת היא שאפשר לקנא קצת בתחושה הנעימה והחברית שחווה כל שליח חב"ד שמיגע לכנס

זהו. שליחים שמיגיעים ממקומות נידחים, בהם אין להם בכלל חברים להתוועד איתם ולהשיח את הלב, יוצאים ממקום השליחות הרגיל שלהם, ופוגשים הרבה מאוד חברים - חולקים איתם חוויות ונטענים בכוחות מחודשים.

כמה מרנין לחשוב על התוועדות הענק הזאת, שאחרי שנה ויותר של ריחוק, חברים ותיקים חוזרים ונפגשים בחיבוק גדול וממלא. הפרשה שלנו, פרשת חיי שרה, מתאימה מאוד לכינוס השליחים העולמי, כי בה מופיעה השליחות הראשונה בתורה. אברהם אבינו ממונה את אליעזר עבדו, להיות השליח למצוא שידוך ליצחק. עניינו של שליח אמיתי, הוא להיות נאמן למשלח. שליח אמיתי שכזה, בזכות הנאמנות המלאה שלו, זוכה ומקבל את הכוחות של המשלח. אם אליעזר עבד אברהם היה עסוק בעצמו - הרי שהערך שלו נמוך. הוא בסך הכול עבד כנעני שאברהם אומר לו "אין ארור מתדבק בברוך". לעומת זאת, כאשר הוא מתבטל למשלח, כאשר הוא נאמן לגמרי ואומר "עבד אברהם אנוכי", אז הוא זוכה בברכה ובאור שיש לאברהם אבינו.

המסר אלינו הוא, שאם נחשוב רק על עצמנו ונהיה עסוקים רק בעניין שלנו, אז נהיה במדרגה של אליעזר הכנעני. אבל אם נפתח את עצמנו להעביר דרכנו את העוצמות של השליחות, וממילא של המשלח, נהיה במדרגת אליעזר עבד אברהם.

גלאי איכויות

מהשליחות של אליעזר לומדים כמה נקודות, שהן בעלות ערך כללי לעבודת השליחות, והראשונה שבהן היא הבנת דבר מתוך דבר. שליח אמיתי לא הולך עם 'ראש קטן' שעושה רק מה שאמר לו, אלא מבין דבר מתוך דבר. הברכה הכי יפה שאפשר לתת למישהו, והאיכות הכי יפה שאפשר לגלות באישיות של אדם, זה שהוא יהיה מבין דבר מתוך דבר. אצל אליעזר פוגשים את הנקודה הזאת, בזמן שהוא מבקש מה' את הסימן לשידוך ראוי: "והיה הנערה אשר אמר אליה הטי נא כדף ואשתה, ואמרה שתה וגם גמליך אשקה, אתה הכחת לעבדך ליצחק". אליעזר מבין שאחד הדברים הכי משמעותיים לזוגיות, ובעצם לכל מערכת יחסים אנושית, זאת אותה נקודה בעצמה - שאדם לא רק נענע לקריאה ומבצע את מה שביקשו ממנו, אלא מבין גם את מה שלא אמרו לו בפירוש.

חייתם בכל שבוע לשיחת חברים עם מיכי יוספי? עכשיו הספר!
חדש! מאות הטורים של שיחת חברים שהתפרסמו כאן ב'קרוב אליך' יוצאים לאור בספר!
ההשקה ביריד החסידות בנייני האומה בירושלים ב"ט כסלו הקרוב. אל תחמיצו

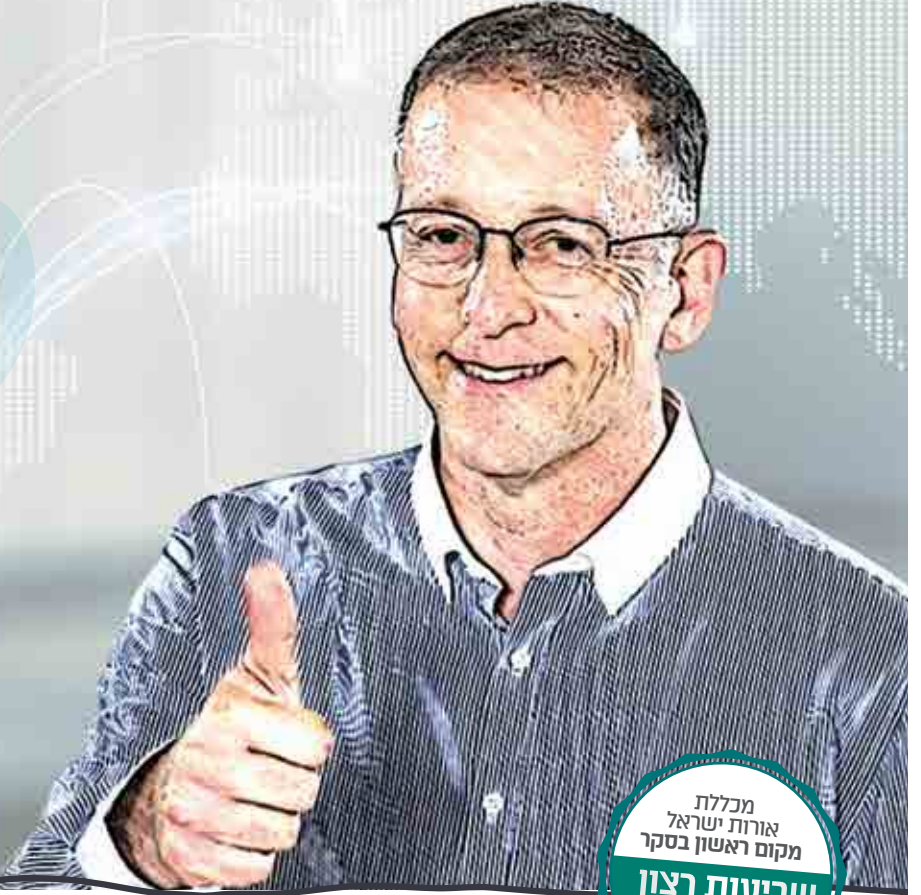

מכללת אורות ישראל
מכללה אקדמית לחינוך

פייסודן של מכללת מורשת יעקב רחובות
ומכללת אורות ישראל אלקנה

לימוד התקשורת
הוא הדרך להבין
את המציאות
הסובבת אותנו

כני טיטלבוים
עמנא' באגניז רשיר יטוי
מרצה בחוג לקשורג

בוא ללמוד במכללת אורות ישראל קמפוס מורשת יעקב ברחובות

תואר ראשון B.Ed. בהתמחויות:

אנגלית | מתמטיקה | לשון | מדעי הטבע | תושב"ע | תנ"ך
חינוך מיוחד | היסטוריה | תקשורת | מלמדים | הסבת אקדמאים

מלגה ייחודית ע"ס
4,000 ₪**

- מלידה היברידית ומקוננת
- הסעות מכל רחבי הארץ
- הכרה בלימודים הישיבתיים
- אווירה תורנית

תואר שני M.Ed. במגוון מסלולים:

ניהול וארגון מערכות חינוך | ייעוץ חינוכי | הוראת מקרא וספרות חכמים

- מגוון מלגות לסטודנטים ולבוגרים***
- מלידה היברידית ומקוננת
- אווירה תורנית
- יום לימודים אחד בשבוע
- שנת לימודים אחת בקמפוס תורנית

חפשו אותנו ב Google 'תואר באורות רחובות' | או f

ליין: 08-9485622 | 052-5001313 | Liran@orot.ac.il | 052-4004545

1800-500-210

*במוסדות האקדמיים במגזר הדתי בישראל, בהיערכותם ללימוד מרוחק ובהיוויית הלימוד בימי הקורונה, על פי סקר מיוחד של התאחדות הסטודנטים באמצעות מכון "מאגר מוחות" 2020. עיינו בסקר ובממצאיו באתר המכללה.
**להתמחויות אנגלית, מתמטיקה, לשון ומדעי הטבע לנרשמים לשנה א' תשפ"ב עד התאריך י"א בכסלו תשפ"ב (15.11.2021).
***מלגות דיקן, מלגות מיוחדות לבוגרי המכללה ולסטודנטים שאינם זכאים למימון משה"ח. מלגה נוספת לזכאים דרך ארגון המורים או הסתדרות המורים.

צבי יחזקאלי

כמה כאב בסיפור אחד. כמה שמחה בסיפור אחד. הכל התערבב שם, הבכי והריקודים, השירות והיללות, הכל התקזז לצעקה אחת שכאילו נלקחה מהגאולה הקרובה. פני המלאך של ליאור שטפו שם את המקום עם צוואתו ללוות אותו בשופרות ותופים.

אני חסיד של המציאות

צבי יחזקאלי נפרד מליאור צפיר

היהודי שהקים עם משפחתו וילדיו על גג של מוסך בתל אביב, ברחוב שטיבל. מקום למוסיקה ויהדות שמחה, רק שהקצב ימשיך, שהתוף ייתן דופק. במסירות נפש שלא תיאמן הוא גידל ילדים באזור המוסכים וכל זה כדי שליהודים יהיה טוב, שיהודי יצא למרחב שמת.

באחד התיפופים שלו בחברון הוא קיבץ ערבים ו"מתנחלים", לאט לאט הוא הכיר את היהודי שמאחורי "המתנחל" וגם שם היה לו אומץ לחצות את הקווים כדי לגלות עוד טוב. הוא לא האמין למה שמספרים על העולם. הוא האמין בטוב.

בעלי תשובה הם יצורים מיוחדים. אי אפשר להכניס אותם למסגרת, הם המסגרת של עצמם בעצמם. וכך מהשטיבל בתל אביב ליאור לקח את אשתו והילדים למושב יושיביה, בנגב. לאחת הקהילות הראשונות של בעלי התשובה בדרום.

ביום הולדת חמישים שלו, כאב ראש לא מוסבר גילה שיש מחלה והיא מסוכנת. ומאז כאילו כל השמחה של החיים קיבלה עוד חיזוק. הוא קיבץ אלפי חברים, באמונה, בשירה, בתפילה ובריקודים בבית החולים ובביתו. קבוצת ווטסאפ של מאות סביב אדם אחד. ואדם אחד שמחזק את כולם. ממש עולם הפוך.

בהלוויה ראו כולם את הטוב, סיגלו לעצמם מבט הפוך. מצד אחד בכי קורע לב של ילדיו, שכולם הולכים בדרכו. בתו הקטנה נולדה ממש לפני ראש השנה האחרון, כמה כאב בסיפור אחד. כמה שמחה בסיפור

אחד. הכל התערבב שם, הבכי והריקודים, השירות והיללות, הכל התקזז לצעקה אחת שכאילו נלקחה מהגאולה הקרובה.

פני המלאך של ליאור שטפו שם את המקום עם צוואתו ללוות אותו בשופרות ותופים. הלווייתו של אדם כמו האור שהפיץ, פתאום כולם הבינו מי היה ליאור. חבר של כולם, המשמח של כולם והחיוך של כולם.

לפני שנה וחצי לקראת אומן ראש השנה, עמדו כתבי הטלוויזיה מול הפגנת הנגנים בתל אביב. ליאור עמד עם התוף מול המיקרופון. הכתב שאל "למה אתם מפגינים? נגד מי אתם?" וליאור ענה לו "אנחנו בעד. אנחנו לא נגד. אנחנו בעד שמחה ואהבה והקדוש ברוך הוא". "אבל אתה ברסלב" ניסו העיתונאים להזיז אותו, "אני חסיד של המציאות" הוא אמר והתחיל לשיר.

בין היארצייט של רבי שלמה ומיד אחר כך של רבי ישראל דב אודסר, בין הניגונים של קרליבך לריקודים של נ-נח, נטמן ליאור שעלה לשמיים בקול התוף שלא נדם.

בהלוויה אמר מישהו למשמע קורות חייו "אוי אוי איזו אבידה". מישהו לידו אמר "אוי אוי איזו מציאה!". ליאור היה מציאה עצומה של אור ושמחה. וזה פשוט היה כאן לידנו. תהא מנוחתו בגן עדן. מי שטעם את טעמו יודע שלהפוך הכל לטובה זה אפשרי, ראינו את זה בחייו של אדם אחד, שנתן לי ולכל אחד - אור.

הר המנוחות ירושלים, יום חמישי האחרון, מתחילה התקבצות אנשים וכלי נגינה לקראת היארצייט של רבי שלמה קרליבך. באותה שעה בבית העלמין שדות נגב נערכה הלוויה עם כלי נגינה, שופרות וריקודים כאילו הייתה זו חתונה. חלק מהמשתתפים ראו את הקו שנמתח מהר

המנוחות אל הנגב. "רבי שלמה קרליבך של הדור הזה" הולך מאיתנו בהלוויה קורעת לב ובריקודים לקול שופרות ובכי של אשתו ועשרת ילדיו וריקוד של חבריו לאורך השנים... לא נתפס. מה זה? מי היהודי הזה?

ילד ישראלי בשנות השבעים וזוג הורים שנוסעים לחו"ל. ואז החיים משתנים ברגע. כשהוא בן שלוש וקצת הוא מתבשר שההורים נהרגו בפיצוץ שאירע במטוס. טרור של שנות השבעים. זו נקודת ההתחלה של חייו. לכאורה זה התירוץ הכי טוב למסכנות, אבל הוא אומר שלגדול בלי הורים זה לגדול עם לב פתוח.

בצבא הוא בין הראשונים שמגיעים ליחידת המסתערים דוברין. בלי הוראות פתיחה באש הוא פשוט מושלך אל תוך מלחמה בקצב אש. היום קוראים לזה הלם קרב, אז זה היה נראה כמו שריטה שצריך לרפא בעיקר על ידי בריחה לכיוון השני - שלום ואהבה, מוסיקה ורוחניות. ליאור התחיל לגלות את הטוב שבו כשניגן במעגלי מתופפים. התוף הציל אותו, סחף אותו לקצב ולשמחה שחיברה בין אנשים מכל העולם.

הוא הסתובב בכל פינה בעולם עם התוף, תמיד ראשון בחיפוש אחרי חידוש רוחני. את

תוף הג'מבה הביא מאפריקה כדי לחבר אנשים לקצב אחד. זה התחיל בתוף אבל נלווה לקצב רצון להמון טוב. לתת לאנשים את הטוב שזה עתה גילה. גבוה כמו מגדלור של אור וטוב הוא מחייך לאלפי אנשים שלא הכירו ופשוט נתן להם טוב. חיוך, שיר, תקיעה בשופר, תיפוף.

רבי נחמן לא ויתר על יהודי כזה ולקח אותו מיד להוביל את צבאות הטוב בעולם. מעגלי המתופפים היו מסתובבים היכן שהנגנים מסתובבים.

חברו הטוב שמעון שממנו שמעתי את רוב הסיפורים, אמר לי פעם: יש ברסלב רמיתי שקירב אותי כשטיילתי בהודו והוא מפיץ כזה אור לכולם. את כל העצות של רבנו על שמחה וריקודים, ליאור מילא עד הרגע האחרון. זה לא היה לו קל. "יו מלחמה" הוא אמר. מלחמה על השמחה.

כשהוא חזר בתשובה הוא לא שינה תפקיד. הוא המשיך ללכת עם התוף ועם האור של רבנו לכל מקום. חבר שלו סיפר שתמיד שאלו אותו בהערצה איך הוא עושה את זה. אז הוא אמר "לא כל אחד יכול לנגן ולשמח בחוף של תל אביב, וגם לשמור על קדושה ולגדל שם עשרה ילדים. אבל כל אחד יכול להיות חבר". וזה מה שהוא היה לכל אחד שפגש, בין אם לדקה ובין אם לכל החיים. חבר.

כשפורסמה תמונתו, היו מאות שנזכרו שהוא היה שם תמיד. בבית היהודי בהודו, בחוף הים, בפסטיבל בנגב, באומן או ב'שטיבל' - הבית

יום הששי

בלימודי התואר השני
במכללה האקדמית הרצוג

הצטרפו לתוכנית ייחודית המתקיימת בימי שישי
בלימודי התואר השני במקצועות היהדות

תנ"ך ופרשנות | מחשבת ישראל

קורסים
מקוונים

הלימודים מתקיימים
בקמפוס ירושלים

למידה היברידית
מהבית ומהקמפוס

מלגות והחזר שכ"ל
לזכאים

מקומות
אחרונים!

ימים אחרונים להרשמה

הרצוג. לדעת. לחנוך.

לפרטים: 073-3742354 או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

חיי שרה: אוהבים כי התחתנו

אותנטיות דיאלוגית

לפני כמה שנים טובות, כשהייתי סטודנט באוניברסיטה הרחוק מאד מהיהדות, ראיתי סרט תיעודי על משפחה חרדית ממאה שערים. אחד הדברים החזקים בסרט היה תיאור היכרותם של בני הזוג, שהתחתנו בגיל צעיר מאד ואחרי שתי פגישות בלבד. בשלב מסוים הסבירה האישה את העניין במילים המפתיעות הבאות:

אם נחשוב קצת יותר, נראה שאהבה נגרמת מנתינה. כשאדם נותן לשני משהו זה גורם לו לאהוב את השני. אנחנו לא מתחתנים כי אנחנו אוהבים, אנחנו אוהבים כי התחתנו.

המילים הללו טלטלו אותי. באותה תקופה למדתי קורס בפסיכולוגיה על נושא ה"אותנטיות". דובר שם רבות על "האני האותנטי" - הרעיון ששוכנת בנו אישיות חבויה, שלא ניתן להשפיע עליה או לשנותה, אלא רק לתת לה להתבטא או לחילופין לדכא אותה. והנה באה האשה החרדית הפשוטה הזו, שלא למדה יום אחד באקדמיה, ומציעה רעיון חלופי רדיקלי: שהאני האותנטי שלנו אינו מעוצב לגמרי מראש ומחכה שנגלה אותו, אלא תוצר של תהליך דו-סטרי, המורכב מגילוי ויצירה גם יחד. מצד אחד עלינו להקשיב ללבנו ולראות לאן הוא נוטה (גם האישה בסרט לא הייתה מתחתנת עם כל אחד), אך מצד שני אין מה לחכות בחיבוק ידיים ולראות אם הנטייה הזו תתעצם או לא, אלא יש לפתח אותה באופן פעיל - והתוצאה אותנטית לא פחות.

הייתי יכול לחשוך באישה שהיא משכנעת או משלה את עצמה, אלמלא היו ניכרים דברי אמת: היה ניתן לראות בכירור שאהבת אמת מחממת לב שורה בינה לבין בעלה.

שלא תבינו אותי לא נכון: חתונה ללא כל רגש אהבה היא דבר שגוי ואף מסוכן. נישואין משיקולים תועלתניים גרידא מובילים כמעט תמיד לזוגיות עגומה ולילדים אומללים. מה שאני מנסה להגיד הוא, שאהבה היא מדורה שאנו בונים אותה: חייבים ניצוץ חי ואמיתי של אהבה כדי להבעירה, אך הגדלת הלהבה ותחזוקתה תלויות בנו.

ככל שאנשים צעירים יפנימו זאת, כך הם יוכלו לקצר את תקופת ההיכרות הנדרשת להם כדי להחליט עם מי להתחתן. אין שאלה שצריך להישמר מהחלטות פזיזות, אך באותה מידה צריך להזהר מהאשליה שניצוצות יהפכו לבד למדורות. זה לא יקרה, ואם נחכה הניצוץ עלול לדעוך ולכבות.

נקודה למחשבה: הביטוי "טבע שני" מתאר בדרך כלל הרגלים שנעשו כה מוטבעים בנו, שהם הפכו כביכול לחלק מהטבע שלנו. אך לפי החסידות "טבע שני" יכול לתאר גם דבר שהוא טבעי באמת, אך שייך לסדר שני וגבוה יותר של הטבע, שלא מתגלה מעצמו אלא דרך עבודה פנימית. בהקשר של שני סוגי האותנטיות, האני האותנטי הרגיל, המתגלה מעצמו, הוא הטבע הראשון שלנו, ואילו האני האותנטי הגבוה יותר, זה שאנו שותפים בהגשמתו, הוא טבענו השני.

אנשים הנעולים על מודל האותנטיות הרגיל חושבים שהאני של הטבע השני הוא משהו מלאכותי, הרגל שסיגלנו לעצמנו או אשליה ששכנענו עצמנו בממשותה. אך בחסידות מצביעים על העובדה המעניינת שהביטוי "טבע שני" שווה בגימטריה "אמת" (441). רמז זה מציע שקיימת אפשרות נוספת לגבי הטבע השני: שהוא-הוא טבענו האמיתי, ושכדייק בשל היותו גבוה יותר עלינו להתאמץ כדי לטפס אליו.

פרנק סינטרה, הזמר האמריקאי הקלאסי, שר כי "אהבה ונישואין - הולכים ביחד כמו כרכרה וסוסים". שיא האהבה היא להתחתן עם אהובך, וחתונה חייבת ללכת עם אהבה.

קשה למצוא היום אדם שלא יסכים עם אמירה זו. אך נשאלת השאלה, מהו הסדר הרצוי של הדברים: האם חייבים קודם להתאהב ואז להתחתן, או שמא אפשר גם להפך - להתחתן ורק אז להתאהב?

עץ האהבה

קודם כל נבחן, האם נישואים אכן חייבים ללכת עם אהבה? יש היסטוריונים הטוענים שהחיבור בין נישואין ואהבה הוא בעצמו 'שידוך' מאוחר יחסית, שיצרה התנועה הרומנטית במאה ה-19. לפני כן אנשים לא התחתנו בשביל אהבה, אלא בשביל פוליטיקה, עסקים וכמובן העמדת צאצאים. אהבה הייתה בונוס.

אך אם מסתכלים בתנ"ך רואים שהוא דווקא נותן מקום גדול לאידיאל של נישואין עם אהבה. כבריאית אדם וחיה כתוב "ודבק באשתו והיו לבשר אחד", ודבקות היא מילה נרדפת לאהבה. ספר קהלת מזמין אותנו לראות "חיים עם אשה אשר אהבת". וכמובן ישנו סיפור האהבה הגדול של יעקב ורחל, בו יעקב התאהב ברחל ממבט ראשון, ושבע השנים שעבד בעבודה היו בעיניו "כימים אחדים באהבתו אתה". מה יותר רומנטי מזה?

אז ביהדות יש מקום לאהבה לפני נישואין, ואפילו לאהבה ממבט ראשון. אך למרבה העניין, לא זו נקודת המוצא של התורה. נקודה זו נמצאת במקום הראשון בו התורה מדברת על אהבה זוגית (לא רק דבקות כמו שנאמר באדם וחיה) - בפרשתנו, חיי שרה.

לאחר מות שרה שולח אברהם את עבדו לארץ ארם למצוא כלה לבנו, והלה מוצא את האשה הצדיקה רבקה. כשהוא מביא אותה ליצחק אומר הפסוק:

וַיִּבְרָא יִצְחָק הָאֱהָלָה שְׂרָה אִמּוֹ וַיִּקַּח אֶת רַבְקָה וַתְּהִי לוֹ לְאִשָּׁה וַיֵּאָהֲבָהּ...

שימו לב לסדר הפעולות כאן: קודם כתוב שיצחק לוקח את רבקה לאשה, ורק אז שהוא אוהב אותה. אך האם באמת הכוונה היא שיצחק התחתן עם רבקה ללא שום אהבה? שימו לב לדברים שכתב על כך המלבי"ם, אחד מגדולי הפרשנים של המאה ה-19 (תקופת השיא של התנועה הרומנטית):

אהבתם הייתה כנטיעת עץ, אשר הוא מגריר קטן, ועל ידי מים יתדבק בארץ ובכל יום יגדל ויתעבה יותר... שבתחילה היה רק זיק האהבה שתול על תלמי לבו, ועל ידי כשרון המעשה נתווסף בו כל יום אהבה. ונמצא שעיקר האהבה הייתה נגלית רק אחר הנישואין (מלבי"ם על דברים כד, א)

המלבי"ם אינו מדבר כאן על אהבה הנבראת יש מאין אחרי הנישואין, אלא על משהו עדין ומעניין יותר: אהבה שקיימת כגרעין או ניצוץ התחלתיים, ואז על ידי מעשים - נתינה לבן הזוג, התמסרות אליו, השקעה בקשר - הולכת ונבנית לכדי עץ או להבה גדולים. בעל ספר החינוך תיאר דבר דומה באומרו כי "אחרי המעשים נמשכים הלבבות": פעולות לא רק נובעות מרגשות, אלא ביכולתן גם להעצימם.

ללמוד, להעמיק,
לייעץ, לשנות
באמת

תורת הנפש

בית הספר הגבוה
לפסיכולוגיה יהודית

לימודי פסיכולוגיה יהודית
לפי שיטת הבעש"ט
מיסודו ובהנחייתו של הרב
יצחק גינזבורג שליט"א

שיטה פרקטית פורצת דרך
להתמודדות עם קשיי החיים
המודרניים ומענה לשאלות
העמוקות ביותר:
יציאה מדיכאון וחרדה,
הסוד לבניית זוגיות יציבה
ושמחה, קבלת משמעות,
והגשמה עצמית אמיתית,
מתוך זיקה עמוקה
לערכי היהדות.

תכנית לימודים בת שנה אחת,
עם אפשרות להרחיב למסלול
עינוי מלא בן שלוש שנים

ההרשמה
לשנה"ל תשפ"ב
בניצומה

שבוע
אחרון
להרשמה

שנת הלימודים
תשפ"ב מתחילה
ב- ד' בכסלו

ירושלים | תל אביב | למידה מהבית דרך האינטרנט
torathanefesh.org | liat@torathanefesh.org

02-5662323

הרב אריאל יזר | ראש אגף קדושת החיים במכון

הכח להתמודד

"ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה"
(בראשית כ"ג, א')

פרשתנו, הנקראת 'חיי-שרה', פותחת במשפט החתום הזה - "חיי שרה". חיים שלמים שמסתכמים בפסוק אחד. במבט מהיר על הפרשה אין אזכור לחייה של שרה אלא להפך - למותה, לחלל העצום ששרה משאירה, אותה ברכה בעיטה שאיננה, הנר שכבה והענן שפרח לו... (עיוני רש"י בראשית כ"ד, ס"ז).

רבי יוסי אומר שלש שנים עשה יצחק אכל על שרה אמו [פרקי דרבי אליעזר] - נחמתו של יצחק מגיעה לאחר זמן ארוך ורק כאשר מגיעה רבקה אמנו וממלאת את מקומה.

מהי הסיבה לאותו אבל ארוך? לאותו משבר?

האם יש משמעות לדרך בה נלקחה שרה אמנו? ידועים דברי המדרש בפרשתנו (בראשית רבה) שלאחר שראה השטן שלא הצליח להפיל את אברהם ויצחק בדרכם לעקידה הלך אצל שרה אמנו ו"בישר לה" על שחיתתו של יצחק. הצער הגדול של שרה אמנו שבר את ליבה וכך היא נפטרה.

אברהם אבינו חוזר מן העקידה יחד עם בנו ומגלה ששרה אמנו נפטרה ללא כל התראה מוקדמת.

פטירה פתאומית ללא כל תהליך של הכנה ופרידה יוצרת זעזוע עמוק יותר, אולי בשל כך אנו מוצאים בפרשה עד כמה פטירתה של שרה השפיעה על יצחק.

יעקב אבינו, בנו של יצחק, מבקש מאת ה' שאדם לא ימות ללא התראה מוקדמת. כפי שמתאר המדרש בבראשית רבה "יעקב תבע את החולי. אמר לפניו: 'רבון העולמים אדם מת בלא חולי ואינו מיישב בין בניו, מתוך שהוא חולה שנים או שלשה ימים הוא מיישב בין בניו', אמר לו הקדוש ברוך הוא 'חייך דבר טוב תבעת וממך הוא מתחיל' (בראשית מ"ח) ויאמר ליוסף הנה אביך חולה".

המחלה מאפשרת לעבור תהליך של השלמה לפני המעבר לעולם שכולו טוב, הזדמנות לסגירת מעגלים משפחתיים ופרידה. התקדמות הרפואה בדורות האחרונים שינתה את המציאות של סוף החיים ובמובן מסוים אף החזירה אותה אחורה.

שלבי המחלה מזמנים לא פעם דילמות מרוכבות עבור בני משפחה שנדרשים להחליט עבור יקירם. מצבים אלו יוצרים לעיתים גם משברים תוך משפחתיים.

ליווי של רבנים המבינים את המצב הרפואי ומכוונים את בני המשפחה נותן להם את הכוח להתמודדות, להשלמה ולשלום.

אנו זוכים להשתדל לסייע למשפחות אלו במסגרת קו המענה 'קדושת החיים' במכון פועיה.

להחזיקה, הרי של ה' יתברך היא, ומה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו, וכי אנו ראויים להשתמש בחומר הזה, בפיסת האדמה הזו?

אבל אז, אחרי שנה של התעלות רוחנית, בה זייקנו את עצמנו והתרוממנו, התקרבונו במשהו למדרגת הצדיק, אנחנו שבים אל שדותינו ואל אדמתנו, קדושים יותר, ומקיימים אותה. כעת, כאשר אנחנו מלאים יותר בתורה ובטהרה, אנחנו יכולים לנער את השדה מעפר ולהקיימה, לחזור ולקיים בה את כל המצוות התלויות בארץ, לחרוש אותה בקדושה (למשל, על ידי הימנעות מעבודה בה בשבת קודש), לזרוע ולקצור.

וכלשון השולחן ערוך (אורח חיים סימן קסז סעיף ד): "ייתן שתי ידיו על הפת בשעת ברכה, שיש בהן 'אצבעות כנגד י' מצוות התלויות בפת...", וכתב עטרת צבי שם: "והן לא תחרוש בשור וחמור, כלאים, לקט, שכחה, פאה, ביכורים, תרומה, מעשר ראשון, מעשר שני, חלה".

שימול לב, מצוות השמיטה איננה נזכרת כאן. כי השמיטה היא הכנה ליכולת לקיים את המצוות הללו. אם שומטים שנה אחת, ודווקא לא מקיימים את המצוות הללו, אבל כן מתמלאים באותה שנה בתורה, אפשר לחזור לקרקע אחר כך ולעובדה ולשומרה בקדושה עילאית!

מצוות השמיטה, אם כן, מהווה הכנה לקיום כל המצוות התלויות בארץ, וכידוע אצל חסידים - ההכנה למצווה גדולה מן המצווה...

הרב ארלה הראל

ראש ישיבת 'מוריה', נבנת הקטורת ונשיא ישיבת 'לב חדש', שילה

המערה קמה. וגם הארץ תקום

בפרשתנו אנו קוראים על קנין שדה מערת המכפלה מאת עפרון החיתי על ידי אברהם אבינו ע"ה.

התורה מתארת את סיכום הקנין במילה מעוררת תמיהה (בראשית כג, כ): "ויקם השדה והמערה אשר בו לאברהם לאחוזת קבר מאת בני חת".

מדוע הקנין מתואר כקיימה? מי קם? לא היה מתאים יותר לכתוב "ויקנה השדה לאברהם" או משהו כזה?

עמד על כך רבי צדוק הכהן מלובלין (פרי צדיק פרשת חיי שרה סימן ב') באומרו: "וכשהוציא שדה המכפלה מידם, כתיב ויקם השדה והמערה אשר בו ואיתא בוהר הקדוש (ח"א קכ"ח א) קיימה ממש הוה ליה מה דלא הוה ליה עד השתא [קיימה ממש הייתה לו, מה שלא היה לו עד עכשיו], וכן איתא בבראשית רבה (נ"ח, ח') 'ויקם - דהוה נפילה וקמת', עיינ שם".

מעבר השדה לאברהם מהווה עליית מדרגה. בעלותם של הנוכרים על השדה היא נפילה, והעברת הבעלות מהווה תחיה, התעוררות, התעלות.

ומדוע? מסביר ר' צדוק, שכן הצדיק משתמש בחומר לתיקונו והעלאת הניצוצות שבו. בשביל עובד ה', שדה המכפלה איננו סתם פיסת אדמה. הוא כלי למצוות - גמילות חסד של קבורת המת, ועבודת הקרקע מתוך קדושה וטהרה.

בשמיטה, מבאר רבי צדוק במקום אחר, אנחנו מבטאים יסוד זה - בשלב הראשון אנחנו מפקירים את האדמה. כאילו אמרנו: אנחנו איננו ראויים

ב"ה

הצמיחה נרקמת בתוך המשבר

הספר 'סוד הגלות והגאולה' של הרב יוסף יצחק גייקובסון, מציג נקודת מבט מקורית על משברי החיים, על-פי העומקים שחושפת תורת החסידות בסוגיית הגלות והגאולה

חדש!

להשיג ביריד ספרי החסידות י"ט כסלו תשפ"ב, בנייני האומה ירושלים

אותיות וילדים

דאי תנוכה

מתאקיק לכפ

מגזין אותיות וילדים במבצע מהניסים! למצטרפים עכשיו, 2 משחקי קופסה מדליקים לחנוכה במתנה!

ואפ

משחק בזמן הזה
משחק אתגרי המעשיר את הידע על מושגי חג החנוכה

משחק שמונס
משחק קלפים בסגנון "מלחמה" בעקבות המכבים שבו מעטים מנצחים את הרבים!

*המתנה בהתחייבות לשנה

בין הכותבים: שי צ'רקה עם קומיקס "הרצל" | גקי ירחי | מושיק גולסט עם קומיקס "המטה השבור" | נתנאל ובת-אל אפשטיין | חיים ולדר | אורי לרמן | טוביה רוזנפלד | אבישי שטרית | יהונתן רוזנהק | נדב נוה | אתי אלבוים | דובי קייך עם קומיקס "ארתור ובלו" מדורים: יצירה | אומנות | לימוד אנגלית | ציור | אפיה ובישול | טבע והיסטוריה | תרבות ומדע | אימון אישי ויעוץ ועוד

אותיות וילדים
יחד עם ילדי ישראל

הצטרפו עכשיו << התקשרו 8980*
או חפשו בגוגל 'מגזין אותיות וילדים'

פנימה
מגזין לילדים

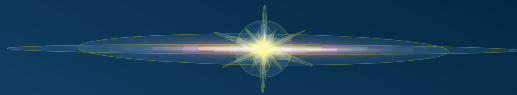

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסני חשמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

SpiritBar Touch
Shabbat

הכירו את בר המים המתקדם ביותר לשבת

ספיריטבר

קטן מבחוץ. גדול מבפנים

MILLER POINT.
מילר

מזמינים עכשיו ונהנים ממחיר השקה
ומהתקנה תוך 48 שעות! *5018

מדיגה אוטומטית
מזתאם גם למיליו סייר

מיכל מים גדול במיוחד
לשכע בשבת ובחול

קומפקטי בעיצוב
אלגנטי במגוון צבעים

מסך טאצ' עם מעבר
למצב שבת בקליק

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-15:00 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 23:00
בתוקף עד 31.10.21 או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם | המחיר הקודם של המוצרים שבמבצע היה בתוקף לפחות יום | ט.ל.ח. | מינימום 50 יחידות מכל פריט | בכפוף לתקנון המבצע המופיע בחנויות

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסני חשמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

ליום ראשון בלבד!

כל הקודם זוכה

גוזרים ונהנים - הקופונים המשתלמים ביותר - יש להגיע עם גזר העיתון -

וגם

גם

התחייבות למחיר הזול בישראל!

על חבילות מתחתנים

עד 50%

HP מחשב ניד HP Pavilion x360 DW1023
81WR000BUS
מחשב ניד מסך מגע מתהפך
Intel® Core™ i5-1135G7 Processor
8GB DDR4-SDRAM זיכרון
אחסון: 256GB SSD PCIe NVMe M.2
Intel Iris Xe Graphics
מאפיין גרפי: Intel® Iris Xe Graphics
Windows 10

במקום 3,295 ₪ **2,999 ₪**

יש להגיע עם חזר העיתון < פרס אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21

Lenovo מחשב ניד 14" לנובו 14IML05
צג IPS HD
Intel® Pentium® Gold 6405U Processor
4GB DDR4-SDRAM זיכרון
2400 MHz
אחסון: 128GB NVMe, SSD
מאפיין גרפי: Intel® UHD Graphics
WIN 10

במקום 1,585 ₪ **1,349 ₪**

יש להגיע עם חזר העיתון < פרס אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21

AirPods Pro
שנה אחריות יבואן רשמי
אזניות אירפודס

במקום 849 ₪ **779 ₪**

יש להגיע עם חזר העיתון < פרס אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21

ספיריטבר טאצ' שבת
מתאים לשימוש מים חמים וקרים בשבת

ALIEN כיסא גיימינג מקצועי Alien CX9
משענת גב עם תמיכה לאזור מותניים וכתפיים

במקום 899 ₪ **799 ₪**

יש להגיע עם חזר העיתון < פרס אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21

JBL מקרן קול עם Subwoofer אלחוטי
Cinema SB260

במקום 699 ₪ **599 ₪**

יש להגיע עם חזר העיתון < פרס אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21

SENSOR ביזורית סנסור 12" מיקרופונים אלחוטיים USB + כרטיס לחריץ זיכרון

במקום 579 ₪ **499 ₪**

יש להגיע עם חזר העיתון < פרס אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21

JBL גיימינג JBL Quantum 300

במקום 389 ₪ **258 ₪**

יש להגיע עם חזר העיתון < פרס אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21

JBL מקרן אלחוטי JBL FLIP 5 Es

במקום 329 ₪ **299 ₪**

יש להגיע עם חזר העיתון < פרס אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21

dyson שואב אבק דיסון אלחוטי V11 Parquet Extra

במקום 3,190 ₪ **2,590 ₪**

יש להגיע עם חזר העיתון < פרס אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21

HIZERO שואב מנקה ושוטף HIZERO 114 F801

במקום 1,599 ₪ **1,190 ₪**

יש להגיע עם חזר העיתון < פרס אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21

Tefal מגהץ קיטור טפאל לחץ קיטור 7.3 באר GV9560

במקום 1,090 ₪ **890 ₪**

יש להגיע עם חזר העיתון < פרס אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21

PHILIPS מכונת גילוח נטענת פיליפס CONTOUR DETECT S9031/13

במקום 699 ₪ **599 ₪**

יש להגיע עם חזר העיתון < פרס אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21

Panasonic מכונת תספורת נטענת פנאסוניק ER-GP707

במקום 599 ₪ **459 ₪**

יש להגיע עם חזר העיתון < פרס אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21

SAMSUNG מקרר מססונג מקפיא עליון 407 ליטר מדחס דיגיטל אינורטר RT37K5012S8 2,690 ~~2,890~~ <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	Electrolux מקרר אלקטרוולוקס מקפיא עליון 451 ליטר EMT75600AS 2,590 ~~3,190~~ <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	meister מקרר מייסטר 4 דלתות נירוסטה 485 ליטר MR485 2,490 ~~2,690~~ <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	SHARP מקרר שארפ מקפיא עליון 385 ליטר SJ-S430 1,990 ~~2,190~~ <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	Midea מקרר מיני בר מפואר מידאה 499 ~~649~~ DJITSU DMB60 6349 <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>
LG מקרר 4 דלתות גימור נירוסטה מדרין GR-B608S 6,990 ~~8,190~~ <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	TOSHIBA מקרר טושיבה 4 דלתות דרוג A 648 ליטר - CONVERT ZONE הפיכת מקפיא למקרר GR-RF646WE-PML 6,490 ~~8,990~~ <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	SHARP מקרר שארפ 4 דלתות ציפוי זכ' שחור 472 ליטר SJ-8435 4,590 ~~4,990~~ <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	NAMCOR מקרר 4 דלתות אמקור נירוסטה 472 ליטר AM4472 2,990 ~~3,190~~ <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	BOSCH מייבש כביסה כולל מעבה בוש 8 ק"ג קונדנסור WTG86401 2,490 ~~2,790~~ <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>
SAMSUNG מכונת כביסה מססונג טכנולוגית Eco Bubble 1400 סל"ד 7"ג WW10N644RWB 2,990 ~~3,190~~ <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	BOSCH מכונת כביסה בוש 9-1 ק"ג דרוג EcoSilence Drive WAN242M9PL 2,490 ~~2,890~~ <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	AEG מכונת כביסה AEG 1400 סל"ד LF6I7441BM 1,890 ~~2,090~~ <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	Whirlpool מכונת כביסה וירפול פתח עליון 1390 ~~1,590~~ AWE6320 <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	אלקטרה מכונת כביסה פתח חזית אלקטרה 688 ~~888~~ 5100 <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>
AEG תנור בנוי אקטיבי עם טורבו תוצרת גרמניה BEE233101M 1,990 ~~2,190~~ <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	אלקטרה תנור בנוי אלקטרה עם טורבו אקטיבי 699 ~~1,190~~ EB1100190B <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	BOSCH כיריים אינדוקציה בוש חד פאזי 1,690 ~~1,890~~ PUE611BB1E <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	Sauter כיריים זג זכוכית קריסטלית סאוטר 999 ~~1,190~~ SHG6002B <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	AKENO כיריים 4 להבות זכוכית 444 ~~649~~ AKE 64 GLS <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>
אלקטרה מייבש כביסה פתח חזית אלקטרה 7 ק"ג ED100179W 999 ~~1,090~~ <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	BOSCH מדיח כלים בוש 6 תוכניות, תוכנית חיסכון, active water, eco silence 1,790 ~~1,990~~ SMS2HTW72E <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף עד 31.10.21</small>	אלקטרה מיקסר אלקטרה קערה 6 ליטר 1,290 ~~1,590~~ 1500W ELSM1500BL <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	אלקטרה מעבד מזון קערה 2.8 ליטר אלקטרה 890 ~~1,090~~ ELFFP1000BL <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	
NESPRESSO מכונת קפה Nespresso מיני אסנה 479 ~~549~~ C30 <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	אלקטרה גריל אלקטרה טורבו אייר BBQ 890 ~~999~~ ELTOA23BL <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	אלקטרה טוסטר אובן אלקטרה 23 ליטר 549 ~~599~~ ELTOA23BL <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	TOSHIBA מיקרוגל 23 ליטר 399 ~~499~~ MW2-MM23PWH <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>	NUTRI NINJA נוטרי שייקר חכם מקצועי NINJA 249 ~~319~~ QB3001 <small>יש להגיע עם חזר העיתון < פריט אחד ללקוח > בתוקף ל- 31.10.21</small>

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-15:00 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 23:00
 בתוקף ל- 31.10.21 או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם | ט.ל.ח. | מלאי מינימלי 50 יחידות, בכפוף לתקנון המופיע בחנויות | המחירים אינם כוללים הובלה | אין כפל הנחות ובצבעים | המחירים בתוקף לסניפים בלבד | יש להגיע עם גזר העיתון | פריט אחד ללקוח

כאן ברחוקות הם צעדים

הוא ראש ישיבה אבל בעיניו ממלא מקום, חי את החלום אבל בריאליות, מחנך ללימוד מעמיק אבל נותן מקום לדמיון, מגדל תלמידים אבל מאמין שהם גדולים ממנו < שיחה עם הרב חננאל אתרוג, ראש ישיבת 'שבי חברון', לרגל פרשת חיי שרה ושבת חברון.

יוסף ארנפלד

אנחנו משתדלים להיות ישיבה גבוהה 'רגילה', אבל זה בלתי אפשרי. כמו שהכוזרי מזכיר במשל שלו, כשאתה שותל עץ, הוא לא יכול שלא להיות מושפע ממוזג האוויר ומהמבנה המינרלי והגיאולוגי של המקום בו הוא נמצא. כך הקב"ה שתל אותנו בחברון, והתורה שנשתלת באדמה הזאת, כמו גם המשפחות שמתגוררות כאן, מושפעות באופן עמוק מהמיקום שלנו בעיר האבות."

את הדברים הללו אומר הרב חננאל אתרוג, ראש ישיבת שבי חברון, בשיחה מיוחדת עם 'קרוב אליך' לכבוד שבת חיי שרה, שבת חברון. כחלק מהקשר של תלמידי הישיבה עם האבות והאימהות הטמונים בעיר, התקבע מנהג של תפילה חגיגית בכל ראש חודש במערת המכפלה. "הרב בלייכר תמיד היה אומר שבמערת המכפלה האבות ישנים, בשאר העיר הם היו ערים. במערה הם נקברו, כאן הם חיו. אנחנו הולכים בדרכם כי אנחנו לומדים את התורה שקיבלנו מכוחם", הוא מסביר.

לדבריו, הקשר של תלמידי הישיבה עם האבות ואמהות בא לידי ביטוי בעיקר ברוח. "כל הישיבות אוהבות את עם ישראל, אבל יש משהו בחברון, עיר האבות והאימהות, שמאחד אותנו כמשפחה. במשפחה יש מריבות, במשפחה יש ויכוחים, אבל זאת משפחה. יוסף הצדיק יוצא מכאן, מעמק חברון. רש"י שואל למה נכתב עמק, הרי חברון יושבת בהר, והוא גם עונה. אבל אפשר פשוט להגיע לחברון ולראות שבית רומנו ושכונת אברהם אבינו יושבים בעמקים. מכאן יוצא יוסף לחפש את אחיו, את אחי אנוכי מבקש'. הוא לא נאיבי, יוסף מודע מאוד ל'וישנאו אותו', למתחים, למורכבות ולוויכוחים שיש בין בני לאה ובני רחל. אבל אנחנו אחים."

הרב אתרוג מסביר שאמנם "אתה לא חייב להיות חבר של אח שלך, אבל אתה חייב להיות אח של אח שלך. נכון ש'טוב שכן קרוב מאח רחוק', אבל 'אח לצרה יולד'. אחים לא בוחרים, הקב"ה החליט בשבילם. זה מה שיוסף אומר, אפשר להתווכח, אני לא אווטר על הדעות שלי ואף אנסה בעוצמה להוביל את עם ישראל לכיוון שלי, אבל אני אח שלכם".

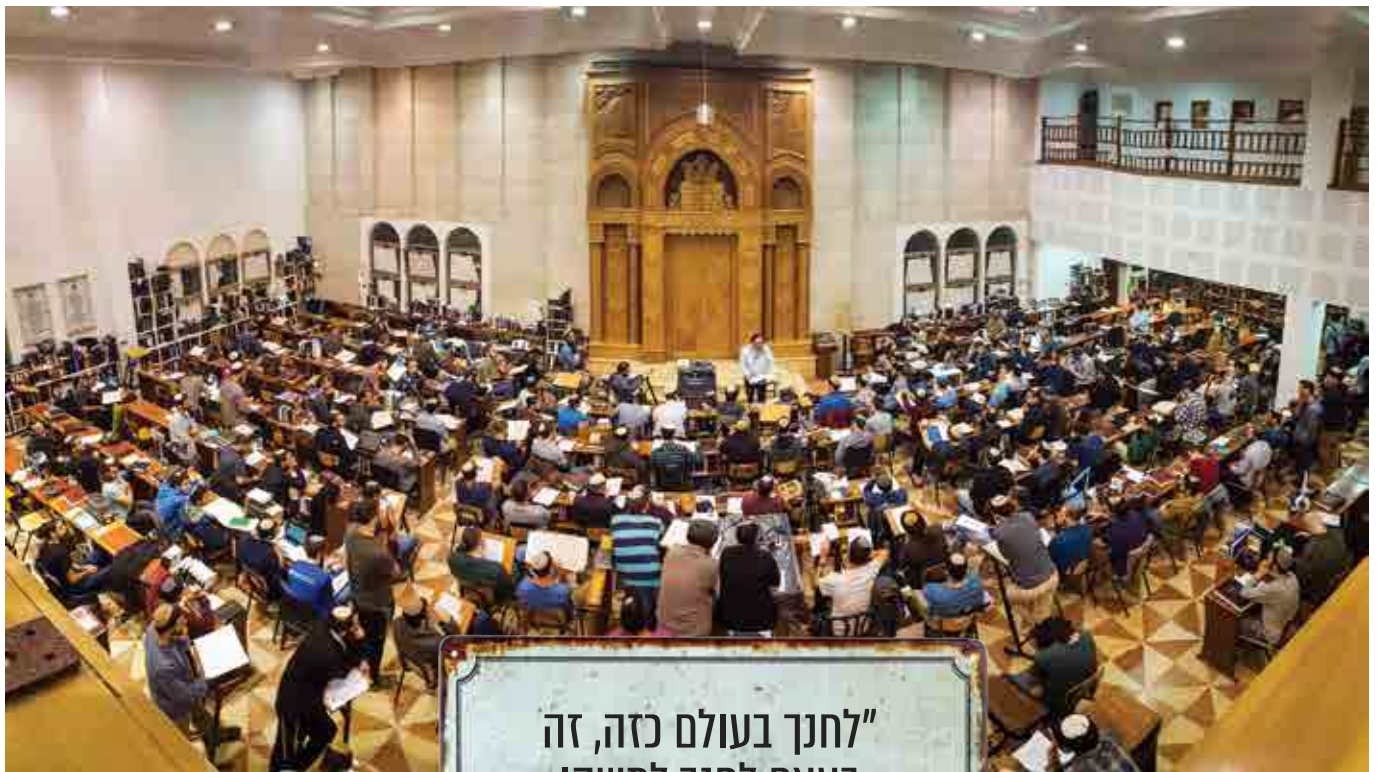
מלאכים, אבל רלוונטיים

את הקשר לאבות הקדושים ברובד הרוחני שלו, מרגישים לא רק תלמידי הישיבה, אלא כל מי שמגיע לבקר בחברון. "אנחנו נעים בין שני מוקדים ביחס לאבות ולאמהות. מצד אחד, אם ראשונים כמלאכים, אחרונים כבני אדם. אם ראשונים כבני אדם, אחרונים כחמורים. דהיינו שצריך להכיר בפער האדיר בינינו ובין גדולתם, להכיר בשגב שלהם ובקרבה המופלאה שלהם לקדוש ברוך הוא; מצד שני, אנחנו רוצים שהם יהיו רלוונטיים עבורנו. לא דמויות אגדיות קדומות שאי אפשר לדבר עליהן וממילא לא לקבל מהן כוח. חז"ל אמרו ש'חייב אדם לומר מתי יגיע מעשי למעשי אבותי, אברהם יצחק ויעקב'. יש משהו בחברון ובאדמה שלה שמשאיר את הפער ומגשר עליו. מי שבא לחברון ולמערת המכפלה, מקבל מטען של אנרגיה. האבות נשארים גדולים, אבל עדיין יש תחושה חזקה של שייכות. ישנה מודעות לפער, ודווקא היא יוצרת געגוע".

"לגור בחברון זה לא פשוט", מודה הרב אתרוג. "זה המקום היחיד בו אזרחים ישראלים גרים בתוך יישוב שרובו ערבי. לא הצלחנו להיכנס ולהתגורר דרך קבע בעזה, בג'נין, בטול כרם או ביריחו. העיר היחידה שהצלחנו להיכנס אליה היא חברון. יש כאן התמודדויות לא פשוטות. צריך להיות קצת 'חולם' כדי לגור בחברון. חייבים להאמין בעתיד שרחוק מאיתנו. להיות פה ולראות את הפער הכמותי, זה מחייב אפילו את זה"ל להתייחס לחלום. לדעת שהוא חלום, אבל שהוא ריאלי, הוא יתממש במלואו בעתיד, זה ייקח זמן - אבל כבר עכשיו ההווה מחובר אליו. אזרחים שבאים אלינו לישיבה פוגשים משהו שהוא הרבה מעבר למילים הללו. האבות והאמהות הלכו פה, ישבו פה, התפללו פה, התווכחו פה. זה נשגב וזה עבר רחוק, אבל זה כאן ועכשיו. זאת השפעה שמרגישים אותה".

זה משהו שמצליחים להרגיש ביום-יום?

"אנשים שמגיעים מכל רחבי הארץ והעולם, ולפעמים לא מבינים למה הגיעו לפה, מרגישים משהו באוויר. מי שמגיע בפעם הראשונה מרגיש כמוכן יותר, ומי שגר ליד ארמון המלך, מתקשה יותר להרגיש. הוא רגיל. בשבת 'חיי שרה' אנשים באים בהמוניהם, מוותרים על תנאים נוחים, ישנים באוהלים. אנשים מאוד מרגישים את זה. בזוהר הקדוש כתוב שמערת המכפלה היא פתח גן עדן. יש כאן משהו עוצמתי מאוד. כמוכן שיש גם את החיים הפשוטים, של לקום בבוקר ולהכין סנדוויצ'ים לילדים. אבל על העיר חברון משוך חוט של חסד. מי שלומד תורה כלילה, משוך עליו חוט של חסד ביום. זה לא משהו שמצלמה יכולה לתעד, אבל מי שיש לו לב, מרגיש את זה".

"לחנך בעולם כזה, זה בעצם לחנך למשהו שהדבר היחיד שאני יודע עליו, זה שהוא גדול ממני"

על המשמר שלא תימכר לאחד מערביי חברון, וביום כ"א במנחם אב תרס"ח רכש את הנחלה בשליחות אדמו"ר הרש"ב מליובאוויטש תמורת 22.000 רובל. במקום הוקמה ישיבת 'תורת אמת', שהיתה הישיבה הראשונה והחשובה של חב"ד בארץ ישראל. במלחמת העולם הראשונה שימש הבניין כתחנת משטרה טורקית

ואחריה - בזמן מאורעות תרפ"ט - שימש המבנה את המשטרה האנגלית, ואליו נאספו כל פצועי הטבח לפני גירוש היהודים מעיר האכות. עם עליית הכורת על היישוב היהודי בחברון, בה בתי היהודים נשדדו ונהרסו, היחיד שלא הוזק בפרעות אלו היה בית רומנו. הוא נשמר במתכונתו המקורית עד לשנת תרצ"ד, אז התחילו הערבים לבנות בחצר הבניין שורת חנויות.

בזמן הכיבוש הירדני, בין השנים תש"ח-תשכ"ז (1948-1967), שימש הבניין כבית ספר ערבי גדול. על חלק מהשטח היו בנויות חנויות של הערבים, ובחלק גדול ממנו מוקמה התחנה המרכזית של חברון. בתחילת חודש ניסן תשמ"א נסע הרב משה לוינגר לרבי מליובאוויטש ופרס את תוכניותיו, לפיהן הוא יגאל את הבית ויפתח במקום ישיבה לצעירים. הרבי הקשיב ולבסוף הסכים להעניק לרב לוינגר יפוי כוח לפעול בשמו כדי לגאול את הנחלה החב"דית. חודשים ספורים לאחר מכן, בעקבות דקירתו של דוד קפולסקי בסמוך לבית רומנו, פונה בית הספר ששכן במבנה והושב לידיים יהודיות. בחודש אלול תשמ"ב נתפחה בבית רומנו ישיבת 'שבי חברון'.

"יש לנו תורה עמוקה לרבי מליובאוויטש על כך שהפקיד בידנו את בית רומנו. התורה הזאת היא לא משהו חיצוני. יש בי קשר עמוק לחב"ד", מגלה הרב אתרוג. "דוד שלי היה הרב מאיר פריימן זצ"ל מכפר חב"ד שהיה משפיע חב"די ידוע. יש לו השפעה עמוקה עליי, אני קשור לתורה של חב"ד, היא נוכחת בשיח בישיבה ויש לנו אהבה גדולה למפעלים של החסידות אבל כמוכן יש לנו את הדרך שלנו". כך גם במהלך השיפוצים והרחבת בניין הישיבה, ניתן דגש מיוחד לשימור צורת הבניין המקורי. "למרות שהיה מדובר בעלויות הרבה יותר גבוהות ובאתגרים הנדסיים מאוד מסובכים, היה לנו חשוב להיות הממשיכים של הדורות הקודמים. ה'שדי חמד' ישב כאן ולימד כאן, ישיבת 'תורת אמת' הייתה כאן ואנחנו

מעבר לרובד הרוחני, עצם הנוכחות של ישיבת שבי חברון, משפיעה על חיווק ההתיישבות היהודית בעיר. "כשיש מאות בחורים בתוך יישוב יהודי קטן מידי, זה משנה את כל סדרי הגודל, את הנוכחות, את ההרגשה. ברור שיש השפעה. חוץ מזה, קהילת האברכים מעורה ותומכת.

רובה גרה בקרית ארבע, חלקם מתגוררים ביישובי הר חברון, ומשתדלים ורוצים להוסיף טוב וברכה בהרבה תחומים.

"כל בחור שמגיע לישיבה, ממית את עצמו באוהלה של תורה. הוא נכנס לתוך ענני הכבוד ומשתדל לזרוע את עצמו בתוך בית המדרש. מין חממה כזאת שנכנסים לתוכה פנימה ולא רואים מה קורה בחוץ. הרבה פעמים שומעים בחדרות על אירועים ביטחוניים בחברון וההורים מתקשרים בבחילות לילדים לשמוע מה קרה ולוודא שהכל בסדר. הילדים עונים שהם באמת לא יודעים. 'אנחנו בתוך כבא בתרא'. הוא באמת לא יודע, הוא בעיצומה של סוגיית 'לפיקך'. באופן כללי, האווירה בישיבה סגורה בתוך עולם התורה".

תגלית תת קרקעית

ישיבת שבי חברון שוכנת בבית רומנו שבתוככי העיר חברון. בית רומנו נבנה בשנת תרל"ו (1876) על ידי אברהם רומנו, יהודי עשיר מטורקיה, כבית מגורים מפואר ומרכז רוחני. הבניין זכה להיות אכסניה של תורה, כאשר השתכנן בבניין רבי חזקיה מדיני זצ"ל - בעל ה'שדי חמד', ואף הקים בו ישיבה. שנים ספורות לאחר מכן, נקלע רומנו לקשיים כלכליים והוא הציב את הבניין למכירה. ברכישת הנחלה התעניינו גורמים אחדים; ערביי העיר, גורמי המיסיון וחברת אליאנס - למטרת הקמת בית ספר. בשלב מסוים כמעט נמכרה לאחד מנכבדי הערביים בעיר. אך הרב שמעון הויזמאן, שהיה סוחר אמיד מנכבדי הקהילה ועמד בקשרים טובים עם רומנו, הצליח להשפיע עליו להימנע מהמכירה והבטיח למצוא לו קונה יהודי שישלם לו אותו סכום שהבטיח הערבי.

למעלה מחמש שנים טיפל הרב הויזמאן במכירת הנחלה, בהן עמד

להבין את מרחבי האישיות שלנו, מעבר למה שהשכל מספר. הרבה פעמים אנחנו עושים דברים שאנחנו לא רוצים לעשות ולא מבינים מה קורה לנו; לא מבינים את הכשלונות שלנו; מרגישים שכוח פנימי כופה עלינו מעשים כאלה ואחרים. אם אנחנו מצליחים להיפתח למערכות הדימויים שלנו, אנחנו מזהים מאיפה דברים מגיעים וכך אפשר להתחיל לעבוד איתם. השיטה הזאת היא בריאה, בעלת ענווה ועם אמון בנפש האדם, הוא מציין. "הייתי שמח אם אנשים היו מכירים אותה ונעזרים בה בבניית האישיות".

חינוך ילדים הוא אחד הנושאים הבודעים מאז ומעולם. מידי יום ישי בכורך מעביר הרב אתרוג שיעור שבועי בנושא, אליו מצטרפים מאזינים וצופים רבים מכל רחבי הארץ. "אומרים שיש שלושה עקרונות בחינוך ילדים: סיעתא דשמיא, סיעתא דשמיא וסיעתא דשמיא", הוא מציין. "משימת החינוך בדור שלנו היא שונה בהרבה מדורות קודמים, משום שבדורות קודמים היו מודלים לחיקוי וגם הפער התרבותי בין דור לדור היה נמוך מאוד. ילדים חיקו את ההורים שלהם.

"אנחנו חיים בדור שמתקדם בקצב מסחרר, גם טכנולוגי וגם תרבותי, עם ערעורים על כל הנחות היסוד הבסיסיות - כולל של המשפחה. לחנך בעולם כזה, זה בעצם לחנך למשהו שהדבר היחיד שאני יודע עליו, זה שהוא גדול ממני. הדור הבא הולך להיות בעולם הרבה יותר עשיר ומורכב, דורש ותובע. שלושה שותפים באדם, אנחנו השותפים השוליים, לחינוך צריך לבוא עם הערכים, הוודאות והאמונות - אבל עם הענווה להבין שאנחנו שותפים לאלוקים בחינוך של דור שיהיה קרוב יותר לנבואה ולבית המקדש. כשזוכרים את שני הצדדים האלה, זוכים להרבה יותר סיעתא דשמיא", הוא מבטיח.

מעבר לכך, מזכיר הרב אתרוג כי אדם צריך להאמין בילדים ולאהוב אותם, וגם להאמין בעצמו ולאהוב את עצמו. "זה מרתק לראות איך הדור הבא צומח יותר ויותר למקומות יותר גבוהים ושמחים. מרחבי הבחירה שהקב"ה נתן להם הם הרבה יותר גדולים. 'נעורים' גם מלשון להתנער, נער איננו ככול למחויבויות של המבוגר. לכן יש לו בקשה הרבה יותר גדולה למוחלטות, לאמת. הוא פחות חש צורך להתפשר ולוותר. העולם שלהם הוא יותר שחור-לבן וזה יכול להביא אותם לקצה.

"ככל שחולפות השנים, אני רואה איך בחורי הישיבה מגיעים אלינו עם עולם רוחני עשיר יותר או עם בשלות לעולם רוחני עשיר יותר, כנות הרבה יותר גדולה, בקשת אמת. זה מביא להרבה בעיות אם מגייסים את הכוחות האלה לדברים בעייתיים. בשנים האחרונות השיעורים הם עם הבנה הרבה יותר עמוקה, מאשר השיעורים שהעברתי לפני כמה שנים. כשיש גדול - הכל גדול, גם המורכבויות".

שנה וחצי אחרי תחילת הקורונה, בישיבת שבי חברון מנסים לחזור לשגרה. "השנה בסיעתא דשמיא מאוד משתדלים לשמור על ההוראות. מחמירים אפילו יותר, כדי לא לחזור להתפרצות שהייתה בישיבה לפני שנה. התלמידים מגלים הרבה בגרות ומשמעת פנימית. ה' שמר עלינו, כך שהגל הרביעי פסח מעלינו, גם בגלל ההחלטות המשמעותיות שקיבלנו על עצמנו. בקורונה יש דברים שמכריחים אותנו לגדול. היו תלמידים שנשארו בישיבה כל פעם למשך חודשיים רצופים, בהחלטה אישית".

לסיום מבקש הרב אתרוג את הנקודה הפנימית של הזהות שלנו, עליה אסור לוותר. "יש ויכוחי זהות מאוד עמוקים במדינת ישראל, המוקד עבר משאלת הקיום הבטחוני והכלכלי אל שאלות של זהות. הויכוחים הפוכים של להיות יותר כואבים, למרות שמי שעומד מולך הוא אחיך. העוצמה של הויכוחים לפעמים מבלבלת ומטשטשת את הזהות הבסיסית שלנו - מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ, השכינה שורה עלינו מתוך הביחד הזה. אני מבקש ומתפלל שמתוך כל הויכוחים, לא נטשטש את הזהות ונזכור שאנחנו אחים".

רוצים להמשיך את ההיסטוריה והשורשים ואת השושלת של עם ישראל בחברון".

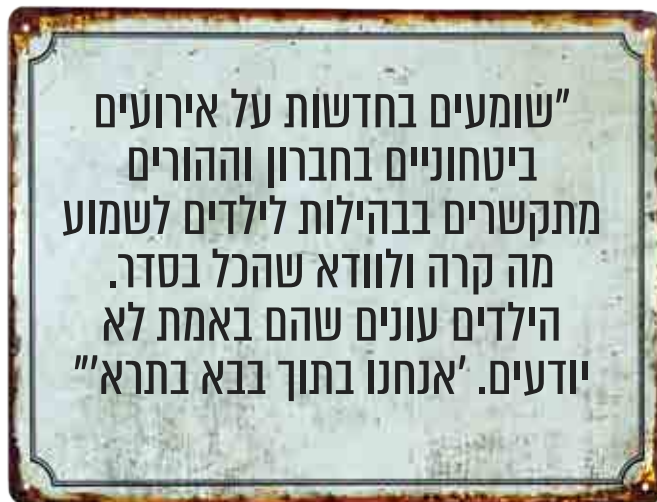
ישיבת 'שבי חברון' הוקמה בידי הרב משה בלייכר, עם קבוצה של עשרה תלמידים מישיבת מרכז הרב בירושלים שאורגנו על ידי הרב אבינועם הורביץ. תחילה התמקמה הישיבה בבית הדסה, זמן קצר לאחר מכן עברה למבנה הישן של בית רומנו הסמוך, שבתזמון מושלם פונה מבית הספר ששכן בו. עם הגידול במספר התלמידים, נוצר צורך דחוף להרחיב את המבנה הקיים. הוחלט לשפץ את הבניין כולו ולהוסיף עליו עוד קומה. עם תחילת השיפוץ התגלה במקום מבנה תת-קרקעי עתיק, שלא היה ידוע עליו. מסתבר, שמאות, ואולי אלפי שנים קודם שבנה רומנו את הבניין, היה במקום בית גדול, שלא היה ידוע עליו עד כה. כיום שוכנים בו מחסני הישיבה וחדרים שונים. בישיבה לומדים כיום כשלוש מאות תלמידים.

לפני כשמונה עשרה שנה, מסיבות בריאותיות, עבר הרב בלייכר להתגורר בירושלים ופרש מתפקידו כראש הישיבה בפועל. את מקומו בראשות הישיבה ממלא מאז הרב חננאל אתרוג, בוגר הישיבה. "הרב בלייכר הוא מורי ורבי" - הוא מעיד על עצמו, "בשנים האחרונות הנוכחות הפיזית של הרב בלייכר בישיבה מועטה יחסית, אבל הרוח שלו, של אמונה גדולה בעם ישראל, עיון בעמקות, תורה שמחה ומאמינה, אמון לקשר אמיתי דרך הלימוד - נמצאת הרבה יותר.

לא סתם אני קורא עצמי ממלא מקום, אני ממשיך את כוחו. הוא מאוד שמח במה שקורה בישיבה. הקב"ה החליט שהוא צריך להיות בירושלים ואני משתדל להיות הידא אריכתא' שלו".

דור ללא מודלים

בשנים האחרונות, עוסק הרב אתרוג בשיטת 'דמיון נובע', ולדבריו מדובר בכלי שעוזר לאדם להיפגש עם הנפש שלו. "האגף המרכזי באישיות שלנו זה השכל, במיוחד אצל בני תורה", הוא מסביר. "השכל לא תמיד מודע למרחבי האישיות שלנו. שיטת 'דמיון נובע' מוצאת דרכים שעוזרות לנו

מקרית ארבע לירושלים ולים המלח, משם לפריז ולונדון והופ! הגיעה ההתנתקות וחיברה אותי מחדש < מעזרה לנוער הבלאגניסטים של הקריה עד לשירות קרבי בגזרה והופ! לינץ' שהסתיים ברוורס חיבר אותי לתפילין < מתערוכת ציורים בדרום אפריקה ועד לשידוך ההזוי ביותר בעולם והופ! השידוך האמיתי הגיע בנס גלוי < סיפור חייו המפעים של יוני עטיה, 'השליח של מערת המכפלה'.

בניה זית

לא הייתה אחת מהן. הוא אמנם ילד למשפחה חב"דית וחברונית - אבל הדרך עד שליחות חב"דית בעיר האבות, הייתה ארוכה ומפותלת. אביו של יוני הוא הרב ויקטור עטיה - השליח הוותיק של קרית ארבע, ומצד אמו - דבורה, הוא נכד למשפחת נחשון. בתור ילד הוא הלך ללמוד במוסדות החינוך המקומיים - אלא שלא מצא את מקומו. "לא הסתדרתי - לא עם הילדים וגם לא עם הצוות", ואחרי שעבר מבית ספר אחד לשני, עזב את כל המסגרות ומצא את דרכו לרחובות ירושלים.

"התחלתי להכיר את העיר, הסתובבתי בזולות למיניהן, וגם הכיפה ירדה אחרי זמן קצר". אחרי ניסיון ללמוד שנה בבית ספר 'פתח' (בית ספר לנוער דתי בסיכון) שליד ים המלח, החליט להשתחרר מכל המסגרות, ולצאת לדרך עצמאית: "דוד שלי - איציק נחשון, הציע לי להתעסק עם מכירה של הציורים של סבא. גרתי אז בירושלים עם

"בגלל שעוד יש הגבלות-קורונה, אז השנה אוהל-חב"ד-חברון יארח רק שלושת אלפים איש בסעודות שבת" מספר יוני עטיה, שליח חב"ד במערת המכפלה. "בשנה שעברה, בגלל הקורונה, לא פתחנו בכלל אוהל, אבל לפני שנתיים כבר היו ששת אלפים (!) אורחים באוהל". לתפוס את יוני עטיה, שליח חב"ד במערת המכפלה, לשיחה בשבועות שלפני שבת חיי-שרה, זאת משימה לא פשוטה. כידוע, בשבת חיי-שרה, בה קוראים בתורה על קניית מערת המכפלה, חברון רבתי גדושה באורחים מכל הארץ, ובית חב"ד חברון בראשות הרב דני כהן עובד שעות נוספות. בין עשרות התיאומים לקראת השבת, יושב יוני להתוודע ופורס את סיפורו האישי, שאליה התוודענו בעקבות הכתבה על סבא שלו - ברוך נחשון ז"ל.

פתגם עממי אומר שמי שרוצה להצדיק את הקב"ה, שינסה לתכנן תכניות. ליוני היו כמה וכמה תכניות בחיים, והשליחות הנוכחית שלו

מחברון
לחברון
דרך כל
העולם

חברים, ומידי פעם יצאתי לנדודים עם איציק - תערוכות בפרזי ובלונדון בשביל המכירות".

'סיר לחץ' ו'סגירה חמה'

כשהיה אמור להתגייס לצבא, הגיעה תקופת הגירוש: "הנוער בקריית ארבע ואני בתוכם, היה פעיל מאוד בהתנגדות לגירוש, ובזכות זה קיבלתי פטור מהצבא על אי-התאמה. אחרי שהגירוש נגמר, נתנו לי תפקיד להיות רכז של הנוער הבלאגניסטים בקריה ולעזור להם לנתב את החיים למסלול נורמלי. כך יצא שהייתי בקשר עם מפקד לשכת הגיוס, ועזרתי לכולם להתגייס. אחרי שהבחור האחרון התגייס המפקד שאל מה איתי, ובהחלטה של רגע הסכמתי להתגייס".

יוני שירת בגדוד לביא, שאייש, איך לא, את גורת חברון, כשכל חברי הצוות שלו הם יוצאי קריית ארבע. משנות השירות צרובה אצלו חוויה חזקה, שהתחילה להגיע אצלו מחשבות על תשובה: "באותו יום שעלינו לקו, יום חמישי, שלחו אותנו למעצר לילי של שני מבוקשים - הרוצחים של בני הזוג אימס הי"ד. כשסגרנו על המחבל הראשון הוא המטיר עלינו אש, וירינו הרבה חזרה. מה שנקרא 'סגירה חמה'. בסוף הימ"מ העלו צלף לגג ממול, והוא הוריד את המחבל. עם המחבל השני לקח הרבה יותר זמן. הוא התבצר בבית, ולמרות שהפעילו עליי את כל השלבים

של נוהל 'סיר לחץ' (נוהל ללכידת מבוקשים שמתבצרים ללא בני ערובה - ז.ב.) הוא לא נכנע, עד שהמח"ט הביא די-9 שהוריד את הבית, והמחבל מת בפנים".

"ביצענו נסיגה לפנות בוקר, ובינתיים הערכים התחילו

מסע הלוויה של המון משולהב" ממשך יוני את הסיפור, "בשעות הבוקר התחלנו לעלות עם הגי'פ לכיוון הפילבוקס הכי קדמי בגבעת אבו-סנינה, כדי לאבטח את האזור. תוך כדי נסיעה מאות ערבים פשוט ירדו אלינו. הם התחילו לזרוק בלוקים על הגי'פ, ואנחנו ניסינו לעכב אותם עם רימוני הלם ואמצעים אחרים של פיזור הפגנות - מה שלא מנע מהם להגיע עד אלינו. צעקתי לנהג - הלל בן יצחק, שייסע רוורס, אבל הוא סירב כי כל המראות נופצו. בשלב מסוים הם פתחו את הדלת של הגי'פ וניסו למשוך אותי החוצה. אי אפשר היה לירות בתוך הגי'פ, אז פשוט התחלתי לתת מכות עם הקת של הרובה, עד שהרגשתי שעוד שנייה מושכים אותי החוצה.

"אלה היו רגעים של פחד, ועברו לי מחשבות - אני עלול לסיים את החיים בסמטה הזאת, במרחק של כלום מהבית שלי. התפללתי בלב שלי לה' - אם תוציא אותי מפה, אני איתך!"

בתושיה של רגע אחד, יוני צעק שוב לנהג: "סע רוורס, אתה תצליח! באמת הוא נתן הקפצה לגי'פ, דרס את כל מי שהיה בדרך, וככה נחלצנו בשלום... חזרנו לבסיס מרוטים מהחוויה, ודווקא אז נפל עלי בחור חב"דניק שבא לשנת שליחות בקריה, והציע לי להניח תפילין. בהתחלה אמרתי לו שישחרר אותי,

אבל אז נזכרתי שהבטחתי משהו לה' לפני שעתיים בסך הכל. החלטתי מאותה פעם להניח תפילין כל יום - לא משנה אם אני דתי או לא. זאת הייתה המתנה שקיבלתי בצבא".

יוני המשיך למסלול של פיקוד ואחרי השחרור חזר לירושלים והתחיל לעבוד כפרמ'ן. אחרי כמה חודשים בירושלים, "חבר הדליק אותי על דרום אפריקה. עובתי הכל, וטסתי איתו לשם לטייל ולעבוד. לקחתי איתי גם ציורים של סבא, כדי לנסות על הדרך למכור שם". ככלל, לאורך כל שנות הנדודים, למרות המרחק המנטלי והפיזי, יוני שמר על קשר חם עם הבית, וגם עם סבא, ברוך נחשון, שהיה גאה ושמח בנכד שלו לאורך כל הדרך:

"כשהייתי בצבא סבא היה מתפאר בנכד החייל, ובהמשך - המפקד", מספר יוני בגעגועים. "קצת אחרי השחרור מהצבא, ארגנתי לטול עם המג"ד שלי, שהתמנה בינתיים למח"ט שומרון. העלינו את סבא על הגי'פ, ונסענו באזור של סבסטיה וארמון אחאב, כשאצל סבא כמובן, הנופים הפכו בסוף לציורים. בסופו של דבר, בתקופה של דרום אפריקה, ארגנתי תערוכת ציורים גדולה ב-jcc (מרכז יהודי קהילתי) של יוהנסבורג. התערוכה הייתה גדולה, בשילוב עם עוד אמנים שהציגו יצירות, ומכרנו שם לא מעט ציורים של סבא".

מה חב"דניקית עכשיו?

אחרי כמה חודשים חזר יוני לארץ כדי להשתתף באזכרה של אחותו שנהרגה בנסיבות טרגיות כמה שנים קודם לכן. התכנית המקורית הייתה להישאר בארץ ימים ספורים, ואחר כך לחזור להשתקע באפריקה, אבל הכל השתבש עם פרוץ מבצע 'עמוד ענן' וגיוס בצו 8. בסוף המבצע, המפקד של יוני שכנע אותו לחזור לירושלים ולהיכנס כשותף במסעדת 'עזרא', בשוק מחנה יהודה. כשחזר לירושלים, השתלב עם הזמן בחיי הבהמה של שכונת רחביה בירושלים, וחזר לעסוק לפונסטו בעבודה לילית כפרמ'ן. הוא התגורר אז בדירת שותפים, ולמרות שחי בירושלים, המרחק המנטלי היה גדול מאוד: "לקראת חג הפסח, המקרר של הדירה היה מצויד במאכלים אסורים" מבהיר יוני ככאב את המקום בו הוא היה אז, "לא תכננתי מה לעשות בחג, ובכלל לא חשבתי באותם ימים יותר מדי קדימה. מתברר, שלסבא הייתה תכנית בשבילי...".

יומיים לפני ליל הסדר, מקבל יוני טלפון עם הצעה כזאת, שרק יהודי כמו ברוך נחשון היה מסוגל להציע: "סבא התקשר ואמר לי - יש לי שידוך בשבילך!!" נזכר יוני בחיוך גדול, "בחורה טובה ממשפחה חב"דית מכובדת - אל תדאג, כבר דיברתי איתם, סיפרתי להם עליך, והם מעוניינים

20 המגזין

מחיר: 49.90 ש"ח / באילון: 42.60 ש"ח

96

**יתומים
בהזמנה:**
מדינת ישראל
מעודדת הולדה
מחוץ לנישואים

68

**מאחורי
הצללים:**
מי אתם,
נערי האוצר?

60

**מס עבאס
כמה אנחנו
משלמים לו?**

16

**"המתשלה
הזאת לא דעה
לחרדים,
היא דעה
למסורתיים"**

חבר הכנסת
משה גפני
בריאיון מיוחד

חודש ראשון
חינם

LIBER MONEY

כך השתלט שר האוצר אביגדור ליברמן על תקציב המדינה 26

פרופ' אבי שמחון • ארז צדוק • אוהד הלחמי • אילן בומבך • רן בר-יושפט •
עמית הלוי • תמיר דורטל • מיכאל תבור • דני זקן • אברום תומר
בטורי פרשנות על התקציב

של יוני הגיעו גם הגיעו: "עלתה לי אז תוכנה כזאת - מה היה קורה אם באמת היו מציגים בפניי את השידוך האמיתי שלי מששת ימי בראשית? איך הייתי מסביר לה מה קורה איתי ואיפה אני בעולם?".

מששת ימי בראשית

אחרי החוויה המטלטלת של ליל הסדר, כשחזר יוני לדירה בירושלים, הרגיש שהוא לא יכול להישאר יותר באותו מקום: "הרגשתי שהמקום טמא, בעיקר בגלל החמץ". אחרי החג התחיל יוני לשמור שבת, אלא שלא הצליח למצוא חברים כלכבו בירושלים. כשדיבר עם סבא שלו על הבעיה, הוא המליץ לו ללכת לשיבת חב"ד ברמת אביב. הוא סיפר שפגש אותם בחברון, והם נראים חבורה שמחה וזורמת, ביניהם גם בעלי תשובה שעברו במקומות דומים לשלו. "שוב לא הבנתי מה סבא רוצה ממני" מספר יוני, "איך אני אכנס לשיבה, מאיפה אשלם לשיבה וממה אתפרנס - אבל גם הפעם, סבא לא ויתר. הוא אמר שהוא וסבתא ידאגו לממן

לי כל מה שאני צריך, ושכדאי לי לנצל את ההזדמנות להיות קצת בישיבה. כך התגלגלתי לשיבה לתקופה של שלושה חודשים, כשכל שבוע בהתוועדות של החברה, דחפו לי עוד קבלה טובה - וככה התקדמתי עם הזמן".

"יום אחד בישיבה, נסעתי עם כמה חב"ד'ה לאירוע בדרום - ואיכשהו נתקענו בלילה בנתיבות" ממשיך יוני לתאר את סדר האירועים המהיר. "הגענו לבית המדרש של הרב יורם אברג'יל זצ"ל, ונשארו שם עד הבוקר. הסדר שם היה, שאחרי התפילה עוברים אצל הרב לקבל ברכה. כשהגיע תורי הוא אמר לי: 'תקבל על עצמך להחזיק אברך לשנה!' לא ידעתי מה לומר! ניסיתי להסביר שסבא שלח אותי לחודשיים לשיבה, ומאיפה אני אחזיק אברך... אבל הרב אמר לי: 'תקבל על עצמך, ותראה ישועות'. הוא נתן לי במתנה כרך של תניא עם הביאור שלו - 'בצור ירום', ובלי שאמרתי שום דבר בנושא כתב לי כהקדשה את הברכה הבאה - 'תזכה למצוא את בת זוגך מששת ימי בראשית'. ממש כמו המחשבות שעברו לי בראש אחרי ליל הסדר".

יוני חזר לעוד תקופה קצרה ברמת אביב, ולא שיער שבת הזוג שלו, מהברכה של הרב יורם, מחכה מעבר לפינה. תקופת הישיבה של יוני נקטעה עם פרוץ מבצע 'צוק איתן'. הוא חזר לגזרת חברון, אבל הפעם בתור חייל של בית חב"ד-חברון: "במבצע 'שובו אחים' שקדם ל'צוק איתן', שלחו הרבה מאוד כוחות לאזור חברון, והרב דני כהן קיבל פניות מתורמים בכל הארץ לבוא לקחת ציפורים לחיילים בשטח. הוא ביקש שאקח עוד חבר, נעלה לישון לילה בצפת, ובדרך חזור נאסוף מכל אזור הצפון את התרומות".

המשימה מצאה חן בעיניו של יוני, וכך הוא יצא לדרך, כשבדרך לצפת הם עצרו לטבילה במעיין: "ירדנו לשם, ופתאום ראיתי את בן דוד שלי שגר בנצרת עילית (כיום נוף הגליל). הוא התפלא לראות אותי עם זקן וכיפה גדולה, ובכלל - פועל למבצע של בית חב"ד, וקשור לשיבה ברמת אביב - בקיצור הוא היה מלא התפעלות. כשהוא חזר באותו יום הביתה הוא סיפר לכולם: 'אל תשאלו, ראיתי את יונתן, והוא מתחזק, לומד בישיבה ועושה 'מבצעים'!"

רצה מסבך הסיבות, ובאותם רגעים ישבה בבית הדודים בנצרת עילית הבת של השכנים: "כשבן דוד שלי גמר את הסיפור, היא ישר אמרה לדודה שלי - 'אם הוא מתחזק, אז יש לי שידוך נהדר בשבילי'. דודה שלי לא הבינה מאיפה הבחורה שלפה את העניין, אבל ניסתה לזרום ולהבין מה הכיוון, 'אל תדאגי, היא בחורה טובה'!"

הדודה לא יכלה להתאפק, וכעבור כמה שעות התקשרה לשכנה לברר מי זאת. "התשובה הייתה 'אני!'. הדודה שלי התפלאה מאוד שהבחורה מציעה את עצמה, ומאיפה בכלל היא יודעת שזה מתאים, אבל היא הכירה אותה וידעה שהיא בחורה טובה, כך שבאותו לילה שהייתי בצפת - קיבלתי טלפון עם הצעה לשידוך".

למוד ניסיון מהשידוך הקודם, יוני לא מיהר להסכים: "אחרי הרעיון המדהים של סבא, לא רציתי לשמוע כלום על שידוכים. דודה שלי לא ויתרה, וירתה עלי משפט שפגע בי בול - 'ומה אם היא הזיווג שלך מששת ימי בראשית? אתה מוכן לפספס אותה רק בגלל האגו הקטן הזה?' תבין, שלא רק שהרב יורם כתב לי את המשפט הזה, אלא שבאותו זמן שקיבלתי את הטלפון בדיוק החזקתי את הספר שלו ביד. אז נכנעתי, אמרתי שלא הייתי נוסע במיוחד לצפון, אבל הסכמתי להיפגש בטבריה - באמצע הדרך

שתיפגשו... ממש לא הבנתי מאיפה זה נפל עלי! ניסיתי לומר לו - 'סבא, מה שידוך?? אתה יודע איפה אני נמצא? מה חב'דניקית עכשיו? סבא לא היה מוכן לוותר - 'אתה בא אלינו לליל הסדר! הזמנתי את המשפחה שלה, הם כבר על מטוס בדרך מפלורידה לארץ, והם באים אלינו לחג כדי לפגוש אותך! סבא גם סיפר להם שירות ותשבחות ביחס אליי, כאלה שגרמו להם ממש לרצות לפגוש אותי".

יוני הבין שאין לו ברירה, ובערב חג עלה על אוטובוס לקרית-ארבע. יחד איתו, עלה לאוטובוס חב"דניק הדור בלבושו החסידי, ושאל דווקא אותו אם הוא יודע איפה גרה משפחת נחשון(!).

"תבין, מדובר ביהודי רציני - רופא בעצמו ובעל רשת של מרפאות בארה"ב. משחזר יוני את החוויה ההזויה. 'אני עליתי לאוטובוס עם ג'ינס גזור וגופיה, והוא מספר לי לפי תומו שהם באו לארץ כדי לפגוש את הנכד של ברוך נחשון. אמרתי לו שבשמחה אסביר לו איפה הם ואיחלתי לו בהצלחה. כשנפגשנו אצל סבא וסבתא בליל הסדר, והוא הבין שאני החתן המדובר, היהודי המסכן כמעט חטף התקף לב! אני חשבתי כל הזמן לאיזה בור סבא הכניס אותי, והיהודי מצדו כל הסדר עשה שמיניות כדי להרחיק את הבת שלו ממני. האמת שדי ריחמתי עליו ורציתי להרגיע אותו בכמה מילים, שגם מבחינתי כל הסיפור הוא מקח טעות".

מליל הסדר החווייתי, שלכבוד האורחים הנכבדים התנהל פעמיים - אחת בעברית ואחת באנגלית, לא יצא השידוך אל הפועל, אבל הרהורי תשובה

מכון פועיה
פרויט ורפואה עלפי ההלכה

ההנהלה, הרבנים ועובדי המכון
משתתפים בצערו של
הרב מנחם בורשטין שליט"א
ראש מכון פועיה
בפטירת אחיו

הרה"ג
דוד יהודה בורשטין
זצ"ל

מורה הוראה וראש כולל זבולון,
מחבר הספרים:
זמנים כהלכתם, עומקה של הלכה,
קצות דרכיו ושערי עיון.

בנחמת ציון וירושלים תנוחמו

עוברים במערה - זאת תהיה שליחות באמת בשביל עם ישראל".

מאז פועל יוני בשליחות בחברון כבר כמה שנים, עם תחושה עמוקה שמסלול החיים המפותל שלו, הכין אותו בדיוק לשליחות הזאת: "הרב דני אמר לי שהוא היה צריך כל הזמן משהו כמוני, אנחנו נפגשים המון עם חיילים, ועבר קרבי כמו שיש לי הוא מפתח לחיבור משמעותי. אם היה בא איזה ג'ובניק, הוא חצי מהזמן רק צריך להתנצל על השירות שלו... גם הנסיעות שלי בעולם - באירופה ודרום אפריקה - הכשירו אותי לדבר עם תיירים שמגיעים לכאן ממש מכל קצוות העולם".

האוהל והמוהל

כאמור, הפעילות בשבת 'חיי שרה' נמצאת בשיא. האוהל של בית חב"ד (שלפי אנשי המחקר בחברון, ממוקם באותו מקום ממש של אוהל אברהם אבינו) מארח אלפים מבין האורחים של היישוב היהודי בחברון, לסעודות השבת. תוך כדי השיחה שלנו, יוני עסוק בארגון מקומות לינה למאה בחורי ישיבה, שמיועדים לתפקד כמפעילים של הצד הרוחני בסעודות הענקיות, עם דברי תורה וניגונים.

מה הפרויקטים שאתה עובד עליהם במערה במשך כל השנה?

"הפעילות של הכנסת אורחים מתקיימת כל השנה, אבל בעיקר בימים שבהם אולם יצחק פתוח (אלו עשרה ימים בשנה, שבהם כל מבנה המערה פתוח ליהודים בלבד - ב.ז.). אנחנו קונים כיבוד ושתייה לכל אלפי המבקרים שמגיעים. חוץ מזה, הפעילות הבסיסית היא דוכן התפילין - שמספק כל הזמן עבודה. מגיעים לכאן יהודים מכל הסוגים, וגם תיירים גויים מכל העולם. העבודה מולם התחילה עם הסברה על שבע מצוות בני נח, אבל גם הולידה עוד פרויקט נוסף של ברית מילה למבוגרים".

כשאני מנסה להבין במה מדובר, יוני פוצח בסיפור נוסף: "כשמגיעות קבוצות תיירים, אני שואל אחד אחד - 'יהודי או גוי?', וכשכועסים עלי שאני גועז, אני מרגיע אותם שבשביל יהודי יש לי תפילין, אבל לגויים יש לי שבע מצוות... בכל אופן, כמעט תמיד בקבוצה של גויים, צץ פתאום

של איסוף הממתקים לחיילים".

תוך כדי הפגישות התבררה התעלומה, איך עלה בלב של הבחורה הרעיון של השידוך, כשהפתרון - קשור גם הוא בשבת חיי שרה: "אשתי אמרה שהיא מכירה אותי כבר מגיל 12 (!), כשהתארכה אצלנו בשבת חיי שרה. היא ראתה אותי וחשבה בלב שלה שאני אהיה החתן שלה. בשנים הבאות התארכה עוד פעמים בקריה, גם אצל סבא וסבתא, כשסבא מעצמו אמר לה איזה פרקי תהילים לקרוא כדי למצוא את הזיווג שלה. כשהבינה שהתרחקתי מחיי תורה קצת התייאשה ממני, אבל ברגע שהיא שמעה על ההתחזקות שלי - הבינה שהגיע הזמן".

אחרי מספר פגישות, לפני שהחליט סופית על חתונה, נסע יוני לרב אברג'יל לקבל את ברכתו: "עוד לפני שפתחתי את הפה, הרב ירם שאל אותי - 'נו, אז מצאת אותה?'".

בשביל ישראל

מאז החתונה, גרה משפחת עטיה הצעירה בקרית ארבע: "חזרתי לעבוד תקופה עם הפצת הציורים של סבא. בשלב מסוים הרגשתי שהשליחות של סבא היא בציורים, אבל השליחות שלי צריכה להיות במקום אחר. החלום שלי היה למצוא נקודה על שביל ישראל, ולפתוח בית חב"ד. חשבתי על פגישות עם מטיילים מכל הסוגים - לפגוש את עמך ישראל, לשבת עם החברה מהג'מעה, ולקרב אותם לאור של תורה וחסידות".

גם בשלב המכריע הזה, הסבא נכנס לתמונה, וגרם לנכד שלו למצוא את עצמו וגם את עצמיותו - קרוב לבית, בעיר האבות. "סבא פנה לרב דני כהן, וביקש ממנו שייתן לי את המערה כמקום לשליחות - 'הוא רוצה לברוח מכאן, ואני רוצה שהוא יישאר בחברון'". כשיוני הלך להתייעץ עם המשפיע שלו מרמת אביב, התשובה הייתה חד משמעית: "מערת המכפלה זה שביל ישראל האמיתי! עם ישראל התחיל בחברון, וכל 'עמך ישראל'

ב"ה

בדרך הבינוני

הרב אפרים ארנברג

ביאורים ועיונים במהלך נפשם של הצדיק, הבינוני והרשע על פי ספר התניא. מתוך שאיפה להפוך את המושגים ל'תמונה חיה', בעלת נפח וגמישות, שאותה יוכל הלומד ליישם בחיי היומיום שלו.

חדש!

בית הוצאה לאור לספרות חסידית

להשיג ביריד ספרי החסידות י"ט כסלו תשפ"ב, בנייני האומה ירושלים

ספר אור החיים

מרכז וסני הוצאה לאור

הוצאת

בית

תיקון טעות בדבר הלכה

לכבוד מערכת "קרוב אליך"
שלום,

הנדון: קביעת הלכה - גיליון 389

אשתי קראה בגיליון את הכתבה 'משוגע על שמיטה'. היא נדהמה לראות את הפסקה "יש דברים שפשוט לדעת, לדוגמה, העובדה שאין שום קדושה בקליפות ובגרעינים ואפשר לזרוק אותם לפח בלי חשש". באמת?

לידיעתכם, בכל קליפה הראויה למאכל אדם או מאכל בהמה יש קדושת שביעית. יותר מכך, מהמילה 'גרעינים' משתמע כאילו גרעיני חמניות אינן בקדושת שביעית. בנוסף, כל גרעין שיש עליו שאריות פרי, כמו גרעיני תמר ומשמש, יש עליו קדושת שביעית.

קביעת הלכה על ידי אדם שזה לא תפקידו וללא כל פיקוח מצד המערכת מהווה חוסר אחריות וזילות בהלכה.

שימו לב שהכל נעשה תחת הכותרת "מלחמה בכורות" - של מי?

הבהרת הטעות לקוראים מחד ומניעת טעויות מסוג זה בעתיד מאידך, הן מחובתכם הבסיסית.

בתקווה שבעתיד לא נתאכזב,
מיכאל ברויאר

תגובת המערכת: יישר כוח על הדיוק ואנחנו שמחים לפרסם את הדברים. הכתבה לא עסקה בפרטים כמו הבחנה בין קליפה וגרעין שניתן לזרוק ובין כאלו שדבוק בהם פרי, ובין עיקר הדין לדעות מחמירות, אלא באה לעורר את העיסוק בנושא והזכירה עקרונות בלבד. אנחנו שמחים על הבהרת הדברים, ואכן יש ללמוד הלכה לא מתוך כתבה אלא מתוך ספרי ההלכה ומפי מורי הוראה. תודה!

יהודי אחד לפחות. פעם אחת תפסתי אפילו יהודי בתוך קבוצה של כמרים. היהודי, איך שהוא, עם כל הלושם - זכה להניח תפילין. הסיפור של הבריתות, התחיל עם קבוצה גדולה של מאתיים איטלקים, שכולם חברים באיזושהי כנסייה. כששאלתי אם יש ביניהם יהודי, הם התחילו להסתכל אחד על השני, עד שהסכימו לומר שיש שם משהו חצי יהודי. רצתי אליו, והתברר שהוא יהודי מהצד הנכון...".

היהודי כמוכן לא רצה להניח תפילין, אבל יוני, שבקי בתעלולים של חב"דניקים, ביקש מהמדריך שיאמר לשאר הקבוצה, שאם הם רוצים תמונה של האיש עם תפילין, שישכנעו אותו. הלחץ החברתי פעל את שלו, והיהודי הניח תפילין פעם ראשונה בחיים: "תוך כדי צילומים עם התפילין, התברר שהיהודי בן 82! התרגשתי מאוד - "קרקפתא" שמניח תפילין בגיל כזה! הרצאתי סוכריות וזרקתי עליו, שיהיה בר מצווה גם כן. ברגע הזה, וכנס איזה יהודי חרדי, ושואל אותי קצת בזלזול - 'מה אתה חוגג בשביל המשוקצים האלה?' עניתי לו שהיהודי הניח תפילין פעם ראשונה. אז החרדי התחיל לרמוז לי בידיים, ולא הבנתי מה הוא רוצה. כשהוא אמר לי שיש לו כלי מילה באוטו ואפשר כבר להרוויח עוד מצווה על הדרך, אמרתי לו שזה לא ילך. באמת, כשהמדריך תרגם לתייר מה מדברים, ראיתי שהוא נסוג למקום בטוח בין החברים שלו...".

"שלחתי אחר כך את הסיפור בווצאפ של שליחי חב"ד", ממשיך יוני לספר "ובתגובה ענה לי אחד השליחים שיש לו עסק של בריתות מילה למבוגרים, בשם 'מילה זאת מילה'. סיכמנו שהוא ינסה לשכנע קליינטים שלו לבוא לברית במערה, ואני מצדי שמחתי שיהיה למי להפנות. אחרי כמה זמן הוא שלח יהודי בן 39, שבא לעשות ברית במערה. דיברתי עם מפקד המערה שסיגור לנו שטח סטרילי ויזיז את מצלמות האבטחה. הוא לא כל כך אהב את הרעיון, אבל בסוף הסכים לזרום עם העניין".

"קשה לתאר את ההתרגשות שהייתה שם" מסיים יוני את הסיפור, "באופן אישי הרגשתי גילוי אלוקות, וממש התחלתי לבכות. יהודי שמכניס את עצמו לברית של אברהם אבינו באוהל אברהם! מאז היו לנו עוד בריתות כאלה - כשהאחרונה היה ממש בשבוע שעבר - כשקראנו בפרשת השבוע על מצוות המילה שניתנה לאברהם אבינו".

אז אם אתם מגיעים למערה, חפשו את יוני שמחכה להתוועד איתכם. וכן, כפי ששיערתם, יש לו עוד הרבה סיפורים... ■

אכפת לך מעם ישראל?

השליחות בדמך?

רוצים יום כיפור כזה גם אצלכם?

הירשם/י כעת לרהנני!

תוכנית ערב שנתית בת"א
שלישי | 18:00-22:00 | 3 הרצאות

מיועד לבני ובנות תורה מכל הארץ, גילאי 20+

מרצים קבועים: הרב אסף טבצ'ניק • הרב לכיא אנגלמן • הרב יהושע ויזר

בין המרצים (ייתכנו שינויים): הרב יהושע שפירא • הרב חיים איידלס • הרב רוני אנגלס • הרב ירון אדוריאן • הרב איתמר אלדר • הרב עמיתו אליהו • הרב איתי אסמן • הרב יובל בר נתן • טל ברקאי • הרב יונה נודמן • ישראל גורן • הרב עופר גיסין • הרב רמי גליקשטיין • הרב חיים גנץ • הרב בני פרל • גבי דניאל • הרב קובי וולק • מיכל וולשטיין • הרב יוסי וילס • ישראל זעירא • הרבאל חצרוני • הרבנית צביה טבצ'ניק • הרב דוד טורנר • הרב מיכי יוספי • אורי יסקי • הרב שמרון כהן • הרב דוד כרפס • הרב ניאל לינשטיין • הרב יונתן נמדר • הרב דני סטיסקין • הרב יובל פרוינד • שי קלך • שלומי שגיב • הרב משה שילת • הרבנית נעמי שפירא • הרב אורי שרקי

**למעלה מ-100 כבר נרשמו!
החלה התכנית.**

ניתן עדיין להצטרף השבוע

לפרטים נוספים והרשמה מוסבדת:
מרים 058-4997308 או סרקו:

מנגנוני ההגנה שהורסים את הזוגיות שלכם

"אתה מצד אחד רוצה בית יציב. אשה, ילדים וזוגיות טובה. מצד שני, אתה לא נותן לה את מה שהיא צריכה על מנת שזה יתקיים במציאות. אתה נאחז בקשר ונגרר. אני לא מרגישה שאתה עושה את זה בכוונה, אבל אתה לא מצליח לרדת לסוף דעתה של טל."

"הוא לא מסוגל או לא רוצה?" שאלה טל
"טל, כשאת מגיבה מתוך מקום הישרדותי, מתוך מקום אמוציונאלי עם כעס וכאב, את מזמינה תגובה מאותו המקום, כי ההתמודדות עם זה גדולה עליו" אמרתי

"אז מה? לקבל אותו ככה כמו שהוא?" שאלה
"חס ושלום. אשה שמקבלת את זה, שמכילה את החוסר יכולת של הגבר שלה, זה מרחיק וסוגר את המקום הנשי שלה. צריך להתעקש על זה, אבל בצורה נכונה."

"ומה הצורה הנכונה? שאלה טל
"אני אנסה להסביר על דרך השלילה: כשאת לא פתוחה אליו ואת חוסמת אותו. כשאת לא שוכחת לו כל מיני דברים, כשאת לא מוחלת לו, כשאת נעולה" התחלתי להסביר.

"איך אני אפתח אליו? אחרי כל הפגיעות שלו בי? את יודעת מה זה לחיות ככה עם החוסר הזה כל כך הרבה שנים כמה שנים שאני עצבנית ופגועה?" התעצבנה טל.

"רונן צריך קודם כמובן לפייס אותך. רק אחרי שפייס אותך כמו שצריך, תפתחי אליו, זה תנאי בסיסי. אבל, יש עוד סיבות שבגללן את לא מצליחה להפתח אליו. אחת מהן, זו הציפייה שלך שהוא כל הזמן יהיה אדם אחר, מישהו אחר. את צריכה להבין, שהציפייה הזו מייצרת תגובות השרדותיות והאיש שלך הופך להיות כוחני. כי הוא לא יודע איך להגיע אליך וזה מתסכל אותו. את צריכה להבין, שהוא יהיה כמו שהוא אבל במקום מתוק. הוא לא יכול להיות מישהו אחר. והתנהלות לא נכונה נוספת שלך, זה חיפוש הצרכים הרגשיים שלך מחוץ להקשר הזוגי. כשאת מחפשת מקום ומענה לצרכים הפנשיים שלך מאנשים אחרים."

"איך מתקנים את כל זה?" שאלה טל
"דבר ראשון את חייבת להאמין חזק חזק, שמה שאת צריכה לקבל, את תקבלי. כרגע, הקב"ה מונע את זה ממך. אולי, בשביל שתעשי הכנעה ותביני שאין לך עניין עם בעלך. נכון שיש פה עבודה גדולה לבנות את הבעל, אבל יש פה גם הכנעה מאוד חשובה. חייבת להכניס את הקב"ה לתמונה, כי הוא זה שממוע מבעלך להעניק לך את כל הצרכים שלך. כנראה שאת צריכה לעבור תהליך עם יגיעה. שתוכלי להפוך להיות כלי. אחד מהמקומות שהורסים את הזוגיות, זה האמונה הזו: שאין מי שיעניק לי ואין לו מה להעניק לי. קשה לך להרגיש שאת כנועה. יותר קל להגיד שהוא לא בסדר. בגלל זה, עבודת התיקון, שקודם את צריכה לקבל אותו ולאט לאט לעשות עבודה נכונה כדי שזה יהיה יותר מדוייק. להפתח לרונן זה עבודה. את חייבת להפסיק לראות אותו דרך עיניים גשמיות, אלא לראות את הפנימיות שלו וזה יעורר בך את התשוקה אליו" הסברתי בשביל שהמקום של האיש שלך יבנה הוא תלוי בך. ביכולת שלך לקבל ממנו. את צריכה ללמוד להעניק לו את האפשרות לתת לך. תנסי למצוא מקומות של הערכה. ביקורת או זלזול לא מקדמים במקרה הטוב, במקרה הרע הם גם הורסים" סיימנו ושלחתי אותם שיהרהרו בדברי

"היא לא רוצה אותי, היא רוצה סופר בעל, משהו דימויני, לא נראה לי שקיים כזה גבר" התלונן רוני.

"מה דימויני בזה שאני מבקשת גבר שירגיש אותי? שיראה את הצרכים שלי? שיעניק לי?" הגיבה טל.

"את בכלל לא רוצה את זה ממני. עובדה, בבית לא איכפת לך איך את נראית וכשאת יוצאת החוצה, פתאום את מתאפרת ומתלבשת יפה. שם איכפת לך מה יגידו עלייך, אני בכלל לא פונקציה פה" המשיך רוני
שררה שתיקה ואז בחרתי להגיב

"התגובות של שניכם, הן תוצאה של שימוש במנגנוני הגנה שנוצרים לכם מחוסר הבנה מה צריך להיות היחס הנכון בין האיש לרעייתו. כרגע זה ביטוי לא מתוקן לזוגיות. אף אחד מכם לא מביא את המהות הפנימית והנכונה שלו לקשר."

"רוני, המקום הנכון שלך זה מקום שבו אתה המשפיע. אתה המעניק לאשתך את מה שהיא צריכה. דרך הנתינה שלך, אתה נבנה נכון בקשר. היום, יש נטייה חזקה להכנע לנטייה טבעית לרצות להיות במקום המקבל. כל העניין של ההתפתחות שלי בעולם, זה להתגבר על הנטיות הטבעיות שלי. לדוגמה: אם יש לי נטייה טבעית לכעוס, אז אני צריך ללכת עם הכעס שלי?"

"אז רגע, מה ההתנהלות הלא נכונה שלי?" שאל רוני
"כוחניות ואלימות" התחלתי להסביר.
"אני אליים? אני לא מסוגל לפגוע בזבוב."

נראה לי שלא הספקת להכיר אותי, תשאלי אפילו את טל מי אחראי על הריגת הג'וקים בבית." התחיל להגן על עצמו.

"האלימות שלך היא לא אלימות פיזית. נכון, זו מילה קשה. אבל חשוב לי שתבין שכאשר אתה בוחר להתעלם מהצרכים של טל, כאשר אתה מזלזל בכעסים ובכאבים שלה וזה נראה לך מהצד שאולי היא סתם מגזימה ומעמיסה עליך בילבולי מוח, זו סוג של אלימות" הסברתי לו והרגשתי כמה לא נוח לו לשמוע את המילה הקשה מילה מאוד קשה אלימות ואיך אני יכולה לבוא אליו בטענות אם מעולם הוא לא הרים עלי יד או צעק עלי?" שאלה טל בחוסר אונים, מאוד מזדהה עם ההגדרה.

"טל, חשוב לי להסביר את הצד שלך. כשאת משתפת אותו, תנסי לא לשתף אותו רק עבור השיתוף, אלא באמת למצוא ולפנות לו מקום לנסות לקבל ממנו נעה. הגישה שלך אליו כשותף, שיכול לתת מעצמו, זה מה שבונה את האיש שלך, כחבר וכמשפיע. כשטל משתפת אותך ואתה שותק או מתעלם מהצרכים שלה, זו חוויה אכזרית ואלימה עבורה... ואז, את טל, מנסה לשכנע אותו שזה פוגע בך, שזה כואב לך. אז את מרגישה סוג של חסימה בזרימה הטבעית שלך וכל הקלילות והכיף שיכול להיות בזוגיות נעלם. את נעשית כבויה, מצומצמת וסגורה."

"ככל מילה בסלע" אמרה טל בעצב.

"אבל אני מאוד אוהב אותה. היא החיים שלי. אני לא מצליח לשבור את המעגל הזה. אני מת עליה באמת!!!" התחיל למלמל רוני
"מילים מילים, עכשיו צריך לעבור את הגשר מהמילים למעשים. כינתיים, אתה רק אומר את זה ובשטח אין כלום" המשיכה טל להתלונן.

"וזה מביא אותנו להתנהלות הלא נכונה הנוספת שלך רוני, שאתה, סליחה על הביטוי, סוג של אוכל חיים" אמרתי לו.

"מה? אני עובד בפרך בשביל הבית הזה " קפץ בכעס.

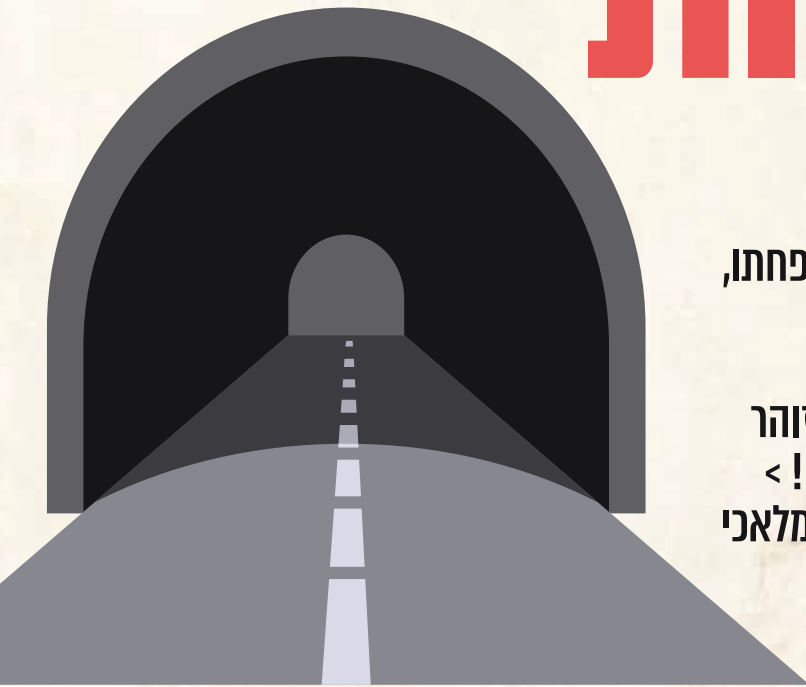
*הטור נכתב מטעם חנה דיין הטור בהשראת הרצאותיה המרתקות של הפסיכולוגית והמרצה אורלי טוויטו | למאמרים נוספים: www.hannad.co.il
חנה דיין | בוגרת בית הספר הגבוה לתורת הנפש | MA טיפול זוגי ופרטני | מתמחה בליווי לצמיחה מתוך משבר | קליניקה פרטית באזור המרכז | טלפון: 054-4480705 | מייל: hanna.tipul@gmail.com הטור נכתב בהשראת הרצאותיה של הרב אליהו לוי | ברכה והצלחה!!

הרב שבתי סלנטמיצקי, שליח חב"ד באנטוורפן

התוועדות
התוועדות

כבש חלק ב' המנהרות

שמעתם על יהודי שהעניק לחברו את שם משפחתו, וקיבל בירושה שם משפחה מיהודי אחר? < בפנימיות הלב שלנו, ה"נחש" לא יכול להדליק אותנו וה"עקרב" לא יכול לקרר אותנו < לפי הזוהר הקדוש, אדם הראשון סילק את גן העדן מתוכו! < ומדוע הקדוש ברוך הוא היה צריך לעקוף את מלאכי השרת במקום להעמיד אותם במקומם?

השם האמיתי שלך נעשה ממה שאתה יוצר, ממה שאתה פועל במשך חייך. לכן הרבי אמר לו, שהשם האמיתי שלו הוא גרינפלד. את הרעיון הזה אמרו חז"ל גם על שפרה ופועה המיילדות. הרי השם האמיתי שלהן היה מרים ויוכבד, אז למה הן נקראו שפרה ופועה? בגלל שהן שיפרו את הוולדות. הן העניקו לתינוקות את החיים, ולכן זה היה השם שלהן. השם האמיתי שלנו, של כולנו, נמצא בחלק אלוך ממעל ממש. השם שלנו נמצא בבית המקדש. אמנם יש לנו עוד שמות, אבל השם הפנימי, השם האמיתי שלנו, הוא בית המקדש והחיבור לאלוקות.

בשבוע שעבר דיברנו על המנהרות דרך גייעו עשרת השבטים אל בית המקדש השלישי, ואמרנו שהמנהרות האלה מלמדות כל אחד מאיתנו עד כמה הוא קרוב אל הקדושה. לכל אחד יש דרך ישירה וקצרה מאוד אל בית המקדש ואל הקדוש ברוך הוא!

המשנה במסכת אבות מספרת על הניסים שנעשו בבית המקדש: הגשם לא כיבה את האש שעל המזבח, לא נמצא פסול בעומר ובשתי הלחם ובלחם הפנים, עומדים צפופים ומשתחוים רוחים, נחש ועקרב לא הזיקו,

לקנדה! ".
אנגל לא רצה לקחת, אבל ר' מרדכי לחץ ובסוף הוא אכן לקח, ונסע לקנדה. אחרי כמה חודשים, פליט אחר ששמו היה גרינפלד, קיבל גם הוא אישור כניסה לקנדה. העניין הוא, שבסוף הוא החליט לנסוע למקום אחר, ואת האישור שלו לקנדה הוא העניק לר' מרדכי ויינברגר. אז עכשיו ויינברגר הפך לגרינפלד, נסע לקנדה, וברוך ה' מאוד הצליח שם ונעשה אדם עשיר. אחרי כמה שנים, הרבי מויז'ניץ הקודם, ה'אמרי חיים', הגיע לביקור בקנדה. ר' מרדכי בא אל הרבי וסיפר לו את הסיפור שלו, ובסוף שאל: "כולם קוראים לי כאן גרינפלד, אבל השם האמיתי שלי הוא בעצם ויינברגר. מה הרבי אומר לעשות, האם להחליף את השם בחזרה?". ה'אמרי חיים' אמר לו: "אני רק אסביר לך מה קורה עם השם שלך, ואתה תחליט לבד. דע לך, שבכל פעם שמישהו קורא לך 'ר' מרדכי גרינפלד', ובכל פעם ששולחים לך מכתב עם השם 'ר' מרדכי גרינפלד', ואפילו בכל פעם שמישהו רק מזכיר בדרך אגב את השם שלך - 'גרינפלד', בשמים נעשה רעש גדול!...".
השם שלך הוא לא מה שנתנו לך בכרית.

במונטריאול יש יהודי, ששמו הוא ר' מרדכי גרינפלד. פעם שם המשפחה שלו היה ויינברגר, והסיבה להחלפת שם המשפחה קשורה לסיפור מרתק: בצעירותו הוא עבר את השואה, ואחריה הוא היה במחנה פליטים, עם עוד הרבה יהודים. כל הפליטים ביקשו אישורי יציאה מאירופה - חלק לארץ, חלק לאמריקה, לקנדה ולעוד מקומות. ר' מרדכי ביקש אישור להגיע לקנדה, ואחרי זמן מה הוא קיבל את האישור. היה שם אתו חבר טוב בשם אנגל, שגם הוא הגיש בקשה, אבל בבדיקה רפואית שעשו לו גילו שבעבר הוא חלה בטיפוס. כנראה שעוד נשארו עקבות מהמחלה בגוף שלו, וכשמצאו אותן אמרו לו שהוא לא יכול לקבל אישור.
אנגל היה שבור מהסירוב הזה, והתלונן לר' מרדכי: "מה אני אעשה? איך אני אצא מהבוץ כאן, מהחור הזה? איך אני אבנה בית בישראל? איך תהיה לי משפחה וילדים?". ר' מרדכי, שהוא יהודי עם לב זהב, לא היה יכול לראות את הבכי של החבר שלו. הוא נתן לו את אשרת הכניסה שהוא קיבל, ואמר לו: "מהיום, השם שלך הוא לא אנגל, אלא ויינברגר! קח את המסמך הזה, וסע איתו

ולא אמר אדם לחברו צר לי המקום בירושלים. המשנה הזאת מדברת גם עלינו. בבית המקדש שלנו, הגשם - כלומר ה"מים רבים" של תאוות עולם הזה - לא יכול לכבות את אש הקדושה שבליבנו. בתוך בית המקדש הפנימי לא נמצא פסול בשום עניין. הכשלונות שלנו לא מעמעמים את אור היקרות של הגשמה שלנו. אין גם נזקים של נחש ועקרב - כלומר, היצר הרע מכל הסוגים: לנחש יש ארס חם, ולעקרב ארס קר, ושניהם לא יכולים להזיק. הארס החם נותן חמימות לדברים שהם הפך הקדושה, והארס הקר נותן קרירות לענייני הקדושה, אבל בתוך בית המקדש הפנימי, שניהם לא פוגעים, והלב שלנו תמיד נשאר קדוש. במקום הזה גם תמיד יש מרחב.

המדרש על מגילת קהלת, מספר משל מעניין על הפסוק "יֵשׁ רֶשֶׁע מְאֹרֵךְ בְּרַעְתּוֹ": "משל לכת אחת של ליסטין, שהייתה חבושה בבית האסורין. חתר אחד מהן חתירה אחת וברחו כולן. נשתייר שם אחד ולא ברח. כיוון שבא השלטון התחיל לחבטו במקל. אמר לו, ביש גדא וטמיע מזלא! חתירתא קומת, לא הוות עריק?". **למה השוטר הרביעי למי שלא ברח? כי הוא אומר לו: עד שיש לך חתירה, יש לך מנהרה שאתה יכול לברוח, יש לך הזדמנות - למה אתה לא בורח? "כך לעתיד לבוא הקב"ה אומר לרשעים: התשובה לפניכם, ולא שבתם?"**

מה המשל הזה בא לומר? יש מפרשים, שמי שחתר את החתירה - היה בעצם המלך בעצמו. הוא נתן להם את האפשרות לברוח. גם אם עשית עבירות, יש לך את האפשרות להשתנות. אתה רק צריך לחתור חתירה, להיכנס לפנימיות, וברגע

אחד אתה עובר מהגיהנום לגן עדן שלך.

בוזוהר הקדוש מופיע דבר מבהיל על חטא אדם הראשון. כשלומדים את החומש, מבינים שאחרי החטא של אדם הראשון, ה' שילח אותו מגן עדן. אבל הזוהר אומר שלא כך היה. מה שקרה הוא, שאדם הראשון שילח את גן העדן מעצמו. זאת אומרת, שהמקדש לא בורח מאתנו, אלא אנחנו אלה שלפעמים בורחים ממנו. אנחנו לא מנצלים ולא חופרים פנימה אל המהות שלנו. צריך לדעת, שהשם האמיתי שלנו, המהות שלנו היא השם "יהודי". עוד לפני השם הפרטי ושם המשפחה, אנחנו יהודים, ויהודי הוא אחד שמורה על כך שיש הקב"ה והוא האמת, יותר מכל דבר אחר שאנחנו רואים.

הגמרא מספרת על מנשה בן חזקיהו המלך. מנשה כידוע היה מלך רשע, שהלך וירד. הוא הרג את ישעיהו הנביא, החטיא את עם ישראל, העביר את בניו באש למולך ועוד. בסופו של דבר, הבבלים לקחו אותו בשבי. הוא סבל שם הרבה ייסורים, עד שהוא החליט לחזור בתשובה. הוא נזכר בפסוקים שהוא למד בצעירותו, וככה הוא חזר בתשובה.

חז"ל מספרים, שמלאכי השרת סתמו את חלונות הרקיע כדי שתפלתו של מנשה לא תעלה לפני הקב"ה. המלאכים ידעו שהקב"ה רחום וחנון, ויקבל את התשובה שלו, והם לא רצו שיהי יקרה: "והיו מלאכי השרת אומרים לפני הקב"ה: ריבונו של עולם! אדם שעבד עבודה זרה, והעמיד צלם בהיכל, אתה מקבלו בתשובה? אמר להן: אם איני מקבלו בתשובה, הרי אני נועל את הדלת בפני כל בעלי תשובה. מה עשה לו הקב"ה? חתר לו חתירה מתחת כסא הכבוד שלו,

ושמע תחנתו".

הסיפור הזה לא מובן בכלל. מה זאת אומרת, שהמלאכים סותמים, והקב"ה כביכול לא יכול לפתוח את החלונות? הקב"ה לא יכול להכניס אותו עם החלונות הסתומים? גם מה העניין הזה של החתירה - ה' צריך לחפש דרכים איך לקבל את מנשה? הרי הוא כל יכול!

נראה, שהכוונה של חז"ל היא, שמלאכי השרת הלכו על פי שורת הדין. מצד מידת הדין, איך שמנשה נראה, אין לו מקום אצל הקב"ה. הוא עובד עבודה זרה, החטיא את הרבים, הרג נביא - לאחד כזה אין מקום לחזור אליו. הקב"ה בעצם מסכים עם המלאכים שעל פי הדין באמת למנשה אין תשובה. אלא שהקב"ה חותר חתירה. הקב"ה מקבל את מנשה, דרך אותן המנהרות שדיברנו עליהן. ה' הראה לו את הדרך לבית המקדש הפנימי שלו. אמנם במבט פשוט על מנשה רואים בית מקדש חרב לגמרי, אבל בפנים, בית מקדש הפנימי שלו חי וקיים, וכשמגיעים לשם רואים אור גדול.

הי רצון שה' ייתן לנו כוחות, אומץ ואמונה שנדע ונבין שיש בתוכנו את בית המקדש. מדי פעם, כשאנחנו הולכים להתפלל וכשאנחנו הולכים להניח תפילין, נעצום לרגע את העיניים, ונתבונן על החלק א-ל-ה ממעל ממש. נתבונן גם על "השוכן אתם בתוך טמאותם", ועל כך שהקדושה של בית המקדש קיימת גם היום! אפילו כשנחרב בית המקדש, ואפילו שבאופן גלוי יש בו דברים שהם היפך הקדושה, **השכינה הקדושה בתוכנו והמנהרות הסודיות מחכות רק לנו!**

התולדות

בסדרה 'התולדות' מוגש תוכן של התוועדיות חסידיות עם דמויות חסידיות ייחודיות. אלו ההתוועדיות הרבות שקראתם בקרוב אליך, ועוד רבות נוספות. אלה ספרים מעשירים ומרוממים, המעניקים לקורא את החוויה החסידית במלוא עוצמתה ויופיה.

חדש חלק ב

הרב שבת סלביטצקי שליט"א

הרב חיים שלום דייטש שליט"א

הרב שניאור זלמן גופין שליט"א

חדש חלק ב

הרב עדין אבן-ישראל (שטיינזלץ) ז"ל

להשיג ביריד ספרי החסידות י"ט כסלו תשפ"ב, בנייני האומה ירושלים

איך מתמודדים עם טרדות הפרנסה?

יש כמה רבדים להתמודדות הזו. הראשונה, מידת השמח בחלקו. חלק גדול מטרדות הפרנסה נובע מכך שאנחנו סבורים שאם יהיה לנו פחות ממה שרצוי בעינינו, חיינו יהיו אומללים, חסרים ומסכנים. ואילו השמח בחלקו שמח לא רק בגלל שחלקו מוצא חן בעיניו אלא גם בגלל שאין לו אובססיה להשיג מעבר לכך ולהציבו כתנאי לאורש.

ועל גבי זה צריך האדם לבטוח בה' יתברך שהוא זן ומפרנס לכל, כשם שבהיותו במצי אמו היה נתון בנתק מן העולם, אפוף חושך וחסר אונים באופן שאינו יכול לדאוג לאף אחד מצרכיו, והקב"ה הנשים, גידל, האכיל אותו והביאו לעולם הזה באופן פלאי שאין כל חכמה אנושית יכולה לתפוס, וגם כעת הוא לא מפסיק להנהיג אותו ולהשיג עליו.

וכבר אמרו רבותינו "מי שברא יום - ברא פרנסתו". שהרי הקב"ה מחדש בכל יום מעשה בראשית וחלק מהחידוש הוא פרנסתו, ובוודאי שהוא נתון מידה טובה ברוחב לב. אך גם אם תבוא מידת פורענות חלילה אנו מצווים להודות לו, שהרי הכתוב אומר "ואהבת את ה' אלקיך... בכל מאדך" - בכל מידה ומידה, מפני שלטובתך האמיתית והעליונה מביא עליך הקב"ה את כל גלגולי חיך. וכשאדם הולך באמונה זו, הטרדה מתרככת.

עד כמה התפילה שלי באמת משפיעה על כלל ישראל?

לא נוכל לענות על השאלה, כי ההשפעה היא לאין ערוך יותר מכל מה שאנו יכולים להסביר ומעבר לכל מה שנוכל לשער.

רבותינו הסבירו מדוע התפילה נקראת "עתירה": "לומר לך מה עתר (קלשון) זה מהפך את התבואה בגורן ממקום למקום, אף תפילתן של צדיקים מהפכת דעתו של הקב"ה ממדת אכזריות למדת רחמנות". ואמנם דרגות על דרגות יש בצדיקים, אבל ישראל קדושים משננים פעמים רבות את לשון הכתוב "ועמך כולם צדיקים, נצר מטעי מעשי ידי להתפאר". הקב"ה מתפאר בישראל ורואה בהם צדיקים שתפילתם מהפכת כביכול את מידותיו יתברך.

וכי יוכל אדם לעמוד על המידות האלוקיות לכל עומקן ולהבין לאשורן את היפוכן מאכזריות לרחמנות? והלא אין לנו דעת אלא במידות מוגבלות, שסופן נראה לעין אבל לא במידות האלוקיות שאין קץ ואין גבול לגודלן, היקפן ועומקן.

ולכן לעולם לא נוכל לדעת באמת עד כמה שגבה מעלתה של התפילה. ואמרו חז"ל על הפסוק "כרום זלות לבני אדם", אלו דברים העומדים ברומו של אדם ובני אדם מזלזלים בהם, וזוהי התפילה. מפני שאין בדעתנו לתפוס את רומו של עולם אנו מזלזלים בה, אבל מצד האמת היא פועלת לעילא לעילא מכל מה שנוכל לשער.

מה זו אמונה אידיאלית? יש דבר כזה?

אמונה אידיאלית במובן של אמונה שלמה, נכונה, אמיתית ומכוונת, עניינה שהאדם מאמין שה' יתברך שולט ושלם בכל מיני שלמויות, ואין מחשבה יכולה לתפוס אותו כלל מפני שהוא למעלה מכל גדר וכל מה שיכול להיכנס בחכמתו של אדם. ולמרות שאנו לא יודעים אותו מצד עצמו, אנחנו יודעים שהוא בורא העולם ומנהיגו, בוחר בישראל ונותן התורה, ומאמינים בכל עיקרי האמונה ושאר העיקרים המפורטים בדברי רבותינו הקדושים.

שלמות האמונה אינה רק בתפיסתנו השכלית אלא בחשיפת עצם נקודת חיינו ששורשה באלוקות, שהיא חלק א-לוה ממעל ממש ושהאמונה היא הטבע הראשוני שלה (אלא שהיא מסתרת תחת מעטה העולם הזה). ועל כך אומר הכתוב "וצדיק באמונתו יחיה", כלומר שאין זו רק תוספת ידיעה אלא עצם נקודת החיים. וכל הידיעות הן רק ענפים שוליים ומשניים שלה.

ת.ד. 52589 רמת גן < עורך: אהרונ בנשנטיין > העלון טעון גניזה
לתגובות ויצירת קשר 052-4061065 • info@qarov.org • קרוב אליך • לפרסום: 052-525-4051

קרוב אליך

עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות

טעימה מהמעייין

דובי ליברמן | ברוך נחשון

רעיונות לפרשת השבוע מהמעייין הבלתי נדלה של תורת החסידות בהגשה נעימה בליווי ציור לכל פרשה של האמן ברוך נחשון ז"ל

חדש!

בית הוצאה לאור לספרות חסידית